

СТАРТ

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

Декември 1971 ● 25 ст.

Издание на ЦС на БСФС

ЗИМАТА НЕ Е ЗИМЕН СЪН

Как посрещате зимата във вашия живот? Не, тук няма никаква алегория. Не става дума за залеза на човешките сили, за старостта. Става дума за истинската, бяла зима, когато живакът на термометъра се спусне стремглаво надолу, ниско под нулата, и снегът бойко и призибно заскърца под краката ни.

Става дума за онези благодатни съботни и неделни дни, когато из планинските пътеки се проточат дългите и гласовити човешки редици, а после по разискрените склонове полетят обвитите в сребристия снежен прах скиори и планинското слънце като вещ лечител пръсне сред тях своите живителни лъчи...

Става дума за онези незабравими зимни дни, след които се връщаме в нашите заводи, в нашите учреждения и заставаме на своя трудов пост, необходим и важен за нашия строй, за нашето общество, бодри, сякаш отново родени за живот, с пълни от планински аромат гърди, с по-младо сърце, с чийто нов ритъм животът ни става по-щастлив и бедър.

Става дума и за онези зимни дни, в които заставаме край шанците и се чувстваме горди и ние от красивите полети на тези безстрашни момчета. Защото тяхната смелост, техните подвизи са и наши, общочовешки подвизи, наши достижения. Такова, каквото е и прекрасното майсторство на фигуристката, огромната мощ и сила на хокея...

И не става дума за онези (уви, така често!) поражения, които прогонват слабите по дух и воля далече от въздуха, от здравия тонизиращ мраз, превръщат хората в нафтови рицари, сразени от някаква леност, заменили движението, символ на живот, с раз-

говори край камината, тази изкустителка, от която нямат сили да се откъснат...

Не признавайте такава зима, такива дни! Не се отричайте от слънцето, което ви чака в планината над сивата пелена от сажди и дим, която обвива промишления град. Не се залъгвайте, че все още не сте погответени добре, че все още екипът ви не е в ред... Тръгвайте и ще видите колко бързо след това ще се почувствувате готови за тези целебни срещи с нашите прекрасни планини, с техните ослепително-ярки сребристи простори и чист кристален въздух. Сложете ски на краката си и ще попаднете в един нов свят, пълен с радост и красота.

Как посрещате зимата във вашия живот? Става дума за истинската, планинска зима. И нека не срабняваме никога зимата със залеза на човешкия живот! Зимата не е зимен сън, не е оправдано бездействие в очакване на топлото слънце. Зимата не трябва да е зима - нека я направим още една пролет в нашия живот...

▲ Шампионите след 18 месеца стр. 6

● Пет шампиона отговарят на 10 въпроса стр. 8-9

● Футбол от два континента стр. 11

▼ Големите говорят стр. 12

Старт

ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ,

Вече половин година вие следите редовно илюстрирания спортен седмичник „Старт“. Редакционният колектив полага усилия, за да задоволява вашите интереси, интересите на любителите на спорта, спортистите и спортните специалисти. Нашият стремеж е да подобряваме непрекъснато качеството на всичко, което се помещава на страниците на „Старт“, да разширяваме неговия поглед както върху родния, така и върху международния спорт, да поднасяме на читателите интересни произведения на литературата.

Какви са успехите и недостатъците на „Старт“, ще прецените вие. Вашите писма ни помагали в първите стъпки на „Старт“, вашите писма, мнения и препоръки ще бъдат за нас ценни съветници и в бъдеще.

Наред с всичко това редакцията полага големи усилия за усъвършенстването на новата печатна техника, която се използва за издаването на „Старт“. Много затруднения в това отношение преодолели колективът на полиграфическия комбинат „Димитър Благоев“.

През следващата, 1972 година редакцията ще направи всичко, което е във възможностите ѝ, за да подобри още повече качеството на „Старт“. Израз на този стремеж е и извънредният брой, който е на вашето внимание. В бъдеще „Старт“ ще излиза във формата, който би предлагаме, цветните страници ще бъдат отпечатвани на висококачествена хартия.

Ние очакваме вашите предложения. Разчитаме на оценките и препоръките ви, за да може „Старт“ да съдейства по-активно за изпълнение на партийната повеля: „Масова физкултура, високо спортивно майсторство, ярки комунистически добродетели“, да задоволява изискванията и на най-взискателните читатели.

ЩЕ НАТЕЖАТ ЛИ ШАНГИТЕ В МЮНХЕН?

На последните две генерални релетици преди олимпиадата в Мюнхен – европейското първенство по вдигане на тежести в София и световния шампионат в Перу през тази година – съветските шангисти отново потвърдиха своето явно превъзходство над всички участващи отбори. Успехи записаха и представителите на Полша и Унгария. В перуанската столица Лима нацумя и името на българската тежка атлетика, чийто представителен отбор за пръв път зае трето място в крайното класиране с актив от 23 т., оставяйки след себе си силните състави на Япония – 19, Унгария – 15, САЩ – 13 и др. В Перу силно впечатление направи обстоятелството, че нито един българин не остана в индивидуалната класация извън „шестцимата“!

И все пак годината, която си отива, ще влезе в летописа на световната тежка атлетика най-вече с изумителния рекорд на Василий Алексеев – 640 кг в трибоя!

Сега, в навечерието на олимпиадата 1972 година, един въпрос възбужда всички треньори, деятели, специалисти и любители на тежката атлетика в света – ще бъде ли Мюнхен нов връх в нейното бурно развитие, т. е. ще бъдат ли подобрени световните рекорди, могат ли да се посочат имената на олимпийските шампиони?...

Кат. до 52 кг. Най-сериозните конкуренти тук са Смалдцеж (Пол), Холдрайтер (Унг), Гнатов и Крицишин (и двамата от СССР) и Хорикуши (Яп). Разбира се, ако някой от тази „петорка“ не реши да се състезава на олимпиадата в по-горната категория – до 56 кг. Обиждащата си година се оказва наистина небедоносна за Смалдцеж, който през нея няма нито една загуба! Прогрестът на поляка е от явен по-явен: докато през миналата година с 330 кг в трибоя той заемаше петото място в световната челна десетка, през настоящата успя да стане европейски и световен шампион!...

Кат. до 56 кг. Твърде е възможно полякът Трембицки да дебютира в Мюнхен в категория до 60 кг. В такъв случай за медалите ще водят спор световният шампион Четин (СССР), европейският първенец Фьолди (Унг.), уранецът Насири и Ат. Куров (Бъл). На Четин принадлежи и световният рекорд – 375 кг, – но това съвсем не означава, че на олимпиадата златният медал му е сигурен. Един Насири например в последно време е във възход, а е и две години по-млад от Четин!

Кат. до 60 кг. Наистина ли братя Милке (Яп) могат да сложат ръце и на златния, и на сребърния медал? За лидери би трябвало да посочим европейците! Най-добър резултат през тази година постигна Голубцов (СССР) – 400 кг, – следван от поляка Войновски – 397,5 кг – и Шандигзе (СССР) – 395 кг. Впрочем Войновски стана европейски шампион в София с това си постижение. Но на световното първенство в Перу Милке грабна златния медал само с 387,5 кг! ... В крайна сметка на състезания е важно преди всичко да победим! В тази категория са и нашите Мл. Кучев и Н. Нурикан. В Лима Нурикан бе трети с 377,5 кг.

Кат. до 67,5 кг. Двубоят Башановски-Качмарек обещава да бъде един от най-интересните на подиума в Мюнхен! Двата поляци през тази година имат различен актив: Башановски – европейски шампион с 450 кг, Качмарек – пръв на световното първенство с 440 кг. С шансове за златния медал обаче ще бъде и Корол (СССР), чийто резултат в трибоя през настоящата година – 440 кг – го нарежда на второ място в ранглистата заедно с Качмарек!...

Кат. до 75 кг. В. Куренцов (СССР) едва ли се нуждае от представяне като фаворит №1 за златния медал! Тази година той спечели европейската титла с 462,5 кг, а няколко месеца след това, на световното първенство в Перу, неговият съотборник Канигин се класира пръв с 477,5 кг. Единствен тежен съперник може да бъде само унгарецът Сарваш. Но по принцип Куренцов има най-големи шансове – шангист с огромен опит, с чудесни турнирни качества, умеещ максимално да се съсредоточава в решителните мигове на голямото състезание!

Кат. до 82,5 кг. Трима съветски тежкоатлети са начело в десетката на годината по постижения – Шаров (510 кг), Куренцов (477,5 кг) и Куренцов (477,5 кг). В Мюнхен ще срещнем сериозни конкуренти, първият от които е моят приятел от полския отбор Качмарек, с цели 11 години по-млад от мен. Дали ще бъде пръв сред всички? Не съм абсолютно сигурен, но че ще вложим цялата си физическа сила и техническо умение – в това няма защо да се съмняваме!...

Давид РИГЕРТ (СССР)

Павлов (495 – световен шампион в ТИ Иванченко (500 – пръв на европейското първенство в София). Само К. гасиенми (Фин) може да обръкне сметката на тази „тройка“. Но той е постоянен!...

Кат. до 90 кг. Тук само шведът сон може шо-горе да води някакъв светски тандем „Д. Ригерт-В. Павлов“. На Ригерт принадлежи броят този момент – и европейската, и световната титла, и най-доброто постижение (552,5 кг)! Ригерт се очертава като от най-сигурните златни медалисти в Мюнхен.

Кат. до 110 кг. Най-интересна категория! В нея са четиримата най-богатири – Талтс, Козин, Яковлев, Яблоновски. Всеки от тях е носител на трибоя 550-те кг. Само Куренцов, Крайчев и донякъде Р. Беренков могат да се намесят в разпределението на медалите. Ние барбаем в световната десетка на Крайчев!...

Кат. над 110 кг. Едва ли ще бъде ако още отсече посочим носителите на олимпийския медал – европейският шампион и рекордьор В. А. (СССР). През тази година той постигна доброто постижение в историята на тежката атлетика – 640 кг в трибоя! Зина специалистка са по-големи, те възможности са по-големи. Тези две имена са Р. Мана (ГДР) и Гинг (Белгия).

Възниква какви резултати ще се очакват в Мюнхен? Много е трудно и специалностите по тежката атлетика в света съществуват, но за трибоя постиженията в историята на тежката атлетика са 345, 390, 402, 450, 530, 552,5, 590 и 650 кг. А това означава, че предстои олимпиада, която ще натежат!...

Материалите подготвиха Валентин ЯНЕВ и Веселин ЛЕСИНГЕР

640 килограма в трибоя! Василий АЛЕКСЕЕВ – най-силният човек на нашата планета, се усмихва само секунди след рекордния си опит: „Такива сме ние, не се шегуваме!“

ВАЛДЕМАР БАШАНОВСКИ

ЩЕ СЕ БОРЯ ЗА ТРЕТИ ЗЛАТЕН ОЛИМПИЙСКИ МЕДАЛ

Един от „героите на полския спорт за 1971 г.“ – шангистът в категория до 67,5 кг Валдемар Башановски – неотдавна пред кореспондент на сп. „Спортовец“ отговори на четири въпроса:

1. Кои от Вашите желания в спорта и живота се изпълниха през тази година?
2. Кое е най-голямото Ви преживяване на подиума?
3. На кого дължите успехите?
4. Личните Ви планове за следващата, 1972 година?

Ето отговорите на европейския шампион и рекордьор:

1. В паметта ми най-ясно се е запечатало тазгодишното европейско първенство по вдигане на тежести в София. В първото движение – повдигане – на два пъти не успях със 140 кг. При третия опит помолех да прибавят към шангата още 5 кг. Излязох на подиума неизменно напрегнат и... нервниран. Успях! През същата вечер установих и европейски рекорд в трибоя – 450 кг, – което ми донесе и шампионската титла. Това бе незабравим момент в моя състезателен живот! Но в София най-голямата победа за мен бе, че успях да се преборя със... собствените си нерви, успях да победя Башановски!

2. Вече споменах по-горе – на европейското първенство в столицата на България. Ако в третия опит не успееш да повдигна 145-килограмовата шанга, отпаднах. Представете ли си – отпаднах!...

3. Моите рекорди, победи и медали дължа, най-общо казано, на всички ония в Полша, които се интересуват и обичат тежката атлетика. Винаги съм бил обкръжен от сърдечността на треньорите, деятелите, специалистите, журналистите, запаляковците. Да, на запаляковците, на тяхната всеотдайна подкрепа!

4. Догодина предстои олимпиадата в Мюнхен. Там ще бъде изправен пред изключителен шанс! Ще имам възможност да бъда първият полски спортист, който на три поредни олимпиади е печелил златни медали. В колекцията ми засега са два. Остава да прибавя третия. ... Перспективата е тъй съблазнителна, възможността е толкова голяма, че само като си помисля за това, тръпки ме побиват!... Аз съм 36-годишен. В спорт като вдигането на тежести тази възраст все още не е „началото на края, на залеза“. В Мюнхен ще срещна сериозни конкуренти, първият от които е моят приятел от полския отбор Качмарек, с цели 11 години по-млад от мен. Дали ще бъде пръв сред всички? Не съм абсолютно сигурен, но че ще вложим цялата си физическа сила и техническо умение – в това няма защо да се съмняваме!...

Старт ИЛЮСТРО
СПОР
СЕДМИЧНИК

СТАЦИОН „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
СОФИЯ

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

главен редактор – Ненчо ДОИДСКИ, Асен НЕЙКОВ, Тодор МИЛЧЕВ, Ваня ВОЙНИЦА, Вълко ПЕТРОВ, Димитър ДИМИТРОВ (зам. главен редактор), Едуард АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЛЕНКОВ, Клемент ВЕЛИЧКОВ, Марта РАНГЕЛОВА, Митко ЕЛЕНОВ (отговорен секретар), Елена КОСТАДИНОВА, Павел ВЕЛИЧКОВ, Ясен АНТОВ.

Худ. редактор: Дочо ДОЧЕВ

Пощенска кутия 797
Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

АТЛЕТИЧЕСКИ КАЛЕЙДОСКОП

ОЛИМПИЙСКИ ПРИЦЕЛ

Предолимпийската атлетическа година, извънредно богата с международни прозби, дава обширен материал за изводи и размисли осем месеца преди Мюнхен. Не е възможно да бъде обхваната от всички страни в рамките на един материал. Не това е и цел на следващите редове. Те са скоро бележки за някои тенденции и по-малко известни факти, гледна точка на предстоящи олимпийски игри.

НАСТЪПЛЕНИЕ А ЕВРОПЕЙЦИТЕ

Най-значителна роля през последния сезон имаха европейските легионери и атлетки. И напълно естествено, като се има предвид спонсорството на Хелзинки десето, илюстрирано първостепенно. От 24-те световни рекорда, установени (или равнявани) през годината, 16 принадлежат на европейците! Този актив не може да не побуди самосъзнанието на бившите европейски легионери (става дума, разбира се, за мъжете; европейките винаги са били първа сила в света). Нека си припомним, че в Европа със САЩ в последните три олимпиади старият континент няма успех - в Рим (1960) съотношението на златните медали бе 11:9, в Мексико (1964) - 12:8, в Мексико (1968) - 26, все в полза на САЩ. Особено силна е атаката на европейците (и отделни атлети от някои други страни) срещу трите непроблемни кривини на американците - спринта (100 и 200 м), обичайния скок. В тези дисциплини много редки изключения преди настоящата олимпийска титла винаги са били притежание на атлетите от САЩ. В последните две години обаче те не могат да се противопоставят нито на двукратния европейски шампион В. Борзов, който спечели 100-те метра и в двесте срещи между СССР и САЩ, нито на талантливия представител на Ямайка Доналд Куори (победител на 100 и 200 м в американските игри и шампион на САЩ на 200 м), нито на състезатели-

те на обчарски скок от Европа начело с В. Нордвиг, който не познава загуба от три години. Не е много цветущо състоянието и на хвърлянията в САЩ. През изтеклата година само трима техни представители - Силвестър (диск), Метсън и Фойербах (юлае) бяха „в тон“ с бързо прогресиращите европейци и в четирите хвърляния.

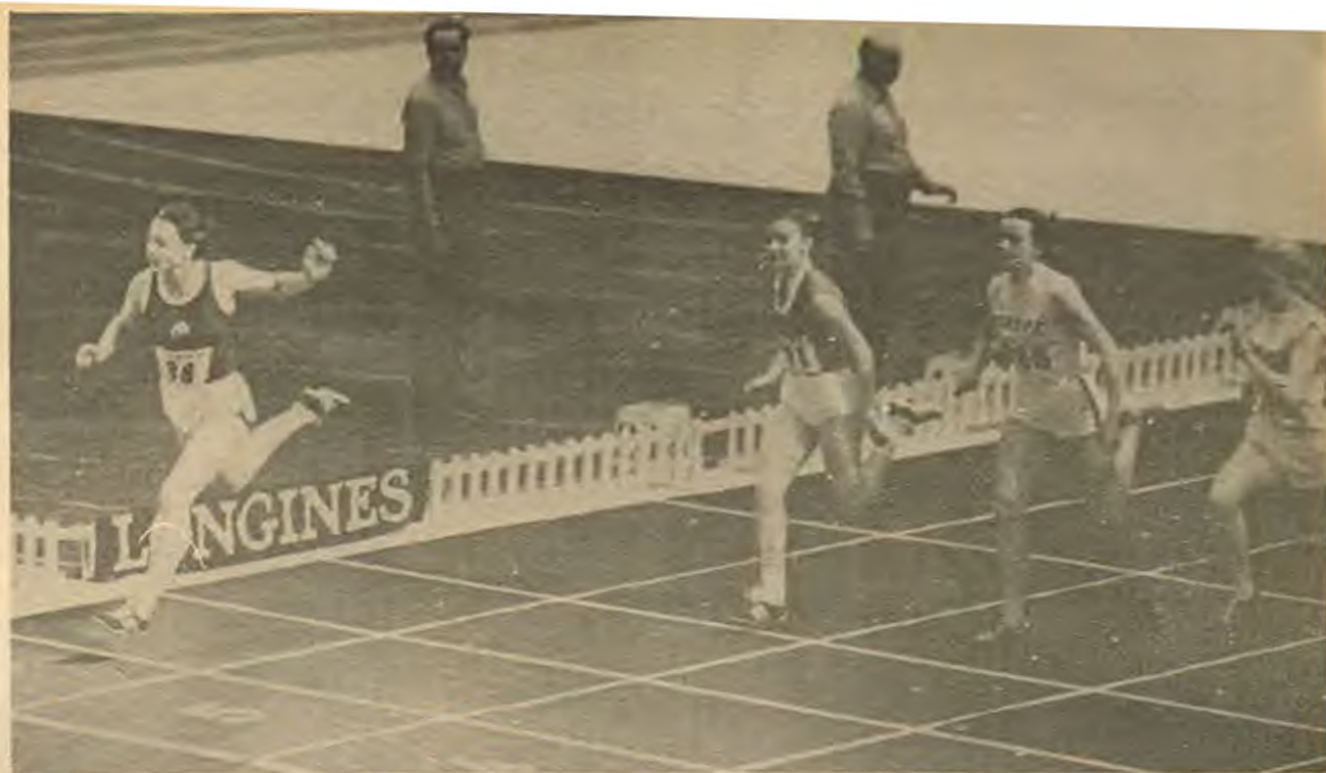
С основание новият старши треньор на олимпийския отбор на САЩ Уилям Боурман дълго се колебае, преди да приеме този пост, а след това заявява: „Не си правя илюзии, че тази работа ще бъде като да блъжеш мед.“

И все пак не трябва да се забравя, че олимпиадата е мощен стимул за американските атлети, а практика е показала, че в коледжките и университетите на САЩ могат за кратко време да бъдат „произведени“ състезатели, способни да развенчаят всеки световен рекордър.

НЯМА ФАНТАСТИЧНИ РЕКОРДИ

Изминаха само три години от последната олимпиада, а само един от „фантастичните“ световни рекорди, установен в Мексико, е още мечта (скок дължина на Бимън - 8,90). Всички останали или са вече в историята, или не са „барьера“ за най-изявните атлети. И трябва още веднъж да се подчертае, че за това главна заслуга имат европейците. През годината потокът от бести за постигнати високи резултати по всички нисти на Европа не оставяше време за обобщаване. След извършване на годишната „равносметка“ обаче човек може само да се удивлява на постигнатото през сезона. Резултат от 10,0 секунди на 100 м не е вече мечта, 60 метра на диск не гарантират победа в нито едно сериозно състезание (Силвестър и Брух преминаха и 70 м, макар и резултатите им да не са увърдени като рекорди), не е проблем и 17-те метра на троен скок, нито пък 20 метра на юлае. Особено показателно е подобряването на два от най-старите световни рекорда - в скоковете на височина: Гузенбауер - 192 см и Мацдорф - 229 см.

В края на 1970 г. например световната ранглиста за всички времена на тласкане юлае включваше 15 атлети над 20 м. Само за един сезон този брой

РЕНАТЕ МАЙСНЕР - ШЕХЕР (ГДР) бе най-бърза в Европа и през годината на закрити и открити състезания.

почти се удвои - сега 28-и по ред е Силвестър с 20,01 м. Още по-блуждаелен е прогресът на 3000 м с препястствия. В края на 1970 г. границата от 8,30 мин. бе премината от 14 безачи. Сега техният брой е 33, т. е. за една година 19 състезатели са стиснали това, което в досегашната история на спорта се е удало само на 14! А курьозното (и твърде многозначително!) е, че един от тях - кеицетът Бен Вабара Джипчо - премина границата от 8,30 мин след падане по разстоянието.

КОЙ ЩЕ БЪДЕ АТЛЕТ № 1 ПРЕЗ 1971 Г.?

С особен интерес след тази изобилна откъм върхове година всички любители на атлетиката очакват традиционните ежегодни анкети, в които се класират най-добрите атлети и атлетки. Твърде много, повече от козато и да било, са имената, между които ще трябва да се избира. Дали ще бъдат предпочетени тези, които подобриха дългогодишните световни рекорди на Балаш и Брумел в скока на височина - Илона Гузенбауер (АВ) и Патрик Мацдорф (САЩ)? Не е ли пореспектиращо постижението на 20-годишния Родней Милбъри (САЩ), който „закрыл“ световния рекорд на 110 м с препястствия на 13,0 секунди (десет години никога не се удаде да подобри рекорда на М. Лauer - 13,2, който бе изравняван 5 пъти)? Няма ли безните да се наклонят към тези, които нямат загуба през цялата година -

европейските шампиони Валери Борзов (СССР) - 100 и 200 м, Ренате Майснер - Шежер (ГДР) - 100 и 200 м, Волфганг Нордвиг (ГДР) - обчарски скок, Евгени Аржанов (СССР) - 800 м? А не може да не бъде дадено заслужено признание и за многобройните блестящи бланя на Дейвид Бедфорд (ВБР), нито на „чудото на сезона“ - двукратния европейски шампион на 5000 и 10000 м Веетайнен (Фин), който направи своя „удар“ само с прите си старта в Хелзинки? А най-младият световен рекордър - 20-годишният кубинец Педро Перез Дуенас (17,40 м на троен скок), подготвен от бившия световен рекордър Л. Шчербаков? А двукратният панамерикански шампион Доналд Куори, който изравни при нормални условия фантастичния „вископланински“ световен рекорд на Томи Смит (200 м за 19,8 сек.)? А Хилдегард Фалк-Янце (ГФР), пробягала първа 800-те метра под 2 минути?

РАЗДВИЖВАНЕ СРЕД ВЕТЕРАНИТЕ

Олимпийски шампион! Блясъкът на тази титла, на западни олимпийски медал има неотразима сила. Той е „примамка“ не само за младите, които тепърва се изкачват към върховете. И не само за „настинали се“ на спортна слава атлети. Еднакво жадуван от всички, той раздвижва силно и кръвта на „старите бойци“, дори на тези от тях, които вече са окачили шпайковете си на стената.

Така е и сега. Отново се събуждат апетитите на мюзина ветерани. Ето че се събужда за активизиране на бившата световна рекордърка на петобой Луиза Прокен. Тя вече участва в няколко щафетни бланя, а в едно състезание е постигнала 14,30 м на тласкане юлае. А се откажа от състезателния спорт, след като спечели европейската титла през 1969 година. Същото заявя и олимпийският шампион на десетобой Бул Тумей преди две години, след като подобри световния рекорд (той все още му принадлежи). Но ето че по някое време - преди два месеца (сезонът в САЩ приключва през юли), Тумей е участвувал в едно състезание и е постигнал 7244 т. Четирикратният олимпийски шампион на диск Алфред Ортър все още се колебае да отговори положително на въпроса ще участва ли в Мюнхен. Той е вече на 34 години, не може да си затвори очите пред удивителния прогрес в тази дисциплина, но... Състезателният сезон в Австралия (декември-март) вече започна. Между участниците в първите състезания се срещат имената на бившите световни рекордъри Джули Полок-Амор (800

м) и Памела Килбърн (80 м с пр.) и двесте надхвърлили 30 години. Почти две години не се чува нищо за световния рекордър на 1500 м и 1 миля Джими Райън. Но ето че преди известно време той е заявил пред журналисти, че е в състояние да се оправи от последиците на тежката си контузия и... да се подготви за Мюнхен. Вярно е, че в своите възможности има и олимпийският шампион на 800 м Ралф Дъбъл, „скромен“ през изтеклата сезон - 1,48,9 мин. (световният му рекорд - 1,44,3 - изравнен от Снел). И още много „стари имена“ се раздвижват в навечерието на олимпийската година. Нека в тази връзка цитираме прогнозата на цюрихския вестник „Спорт“ за бъдещите носители на олимпийските титли (мъже):

- 100 м - Борзов (СССР)
- 200 м - Борзов или Куори (Ям)
- 400 м - Джон Смит (САЩ) или Дейв Дженкинс (ВБР)
- 800 м - Аржанов (СССР)
- 1500 м - Кейно (Кен) или Ликори (САЩ)

- 5000 м - Бедфорд (ВБР), Путеман (Бел) или...
- 10000 м - Веетайнен (Фин)
- 110 пр. - представител на САЩ
- 400 пр. - около 8 претенденти
- 3000 пр. - има 10-на, способни да спечелят

- Ск. вис. - Мацдорф (САЩ) или Шанк (СССР)
- Ск. дълж. - всичко е възможно
- Обч. скок - Нордвиг (ГДР)
- Троен скок - Перез (Куба), Санес (СССР) или Дремел (ГДР)

- Юлае - Метсън (САЩ), Бризени (ГДР) или Ротенбург (ГДР)
- Диск - Силвестър (САЩ)
- Копие - Лусис (СССР)
- Чук - Шмидт (ГФР) или Бабер (ГФР)

Щафети - отборите на САЩ

Марко ПЕТРУНО

ЯНИС ЛУСИС /СССР/ - четирикратен европейски шампион с най-много попадения над 90 м на хвърляне копие

ПАТ МАЦДОРФ /САЩ/ - от 217 см през 1970 г. на 229 см през 1971 г.

ФАЙНА МЕЛНИК /СССР/ на два пъти чувствително подобри световния рекорд на хвърляне диск при прак двубой с най-слините

И ПРЕД БУРЯТА БЕЗ ЗАТИШИЕ...

Марк Шпиц - най-бързият плувец в света

...В това никога не се съмнява олимпийският басейн в баварската столица не се разрази истинска буря. В спор за плувната ера на застанат най-добрите. Тези, които непрекъснато с постиженията си правят корекции на представите за човешки възможности. А наред с тях ще акцентират и изненадите, истински „бомби“. Да си припомним Мексико - 68". Кой предвиждаше, че златни медали ще печалват югославянката Биеров, италианецът Муньос. И слава на кой в сметките австралие-Уендън? Такава буря безспорно разбулва и басейна в Мюнхен. Но тази година тя не бе предсказана от... затишие. Отна времето на разбуляване, на ктическо изчакване. Сега все-плава колкото може, учи се от гия, в битките - независимо техния ранг - се калява за гералното сражение, каквото ще се срещата на световния елит XX олимпийски игри. Световните, европейските и олимпийските национални рекорди,

които бяха подобрени през 1971 г., вече достатъчно красноречиво говорят, че подготовката за Мюнхен съвсем не е оставена за „последния момент“.

Материал за оценки на състоянието на най-големите сили в плуването и за прогнози специалистите получиха най-вече от турнирите за купата на Европа в Упсала и Братислава, панамериканските игри в Казу (Колумбия), срещите между представителните отбори на СССР - ГДР, САЩ - ГДР и САЩ - СССР - Великобритания.

Няколко са основните изводи от протоколите за резултатите на вевущите сили в плуването в света през тази година. Без да ги подреждаме по важност, в общи линии те изглеждат така:

На олимпийските игри американските плувци едва ли ще отстъпят позициите си на лидери. В техните редици има много нови имена, които даже превъзхождат феноменалните им състезатели от близкото минало (Мак Браун, Кинсела, Ан Симонс). А

други, като М. Шпиц например, навлизат в апогея на спортната си кариера и в Мюнхен ще търсят това, което изпуснаха в Мексико и за което няма да могат и да мечтаят в Монреал.

Изненадващо чувствително отстъпили от позициите си американските плувници. На олимпийските игри в Мексико те бяха най-бързи в 11 от 14-те дисциплини, а през тази година американските са лидери само в шест. Неочаквани бяха и двете загуби на плувниците на САЩ на панамериканските игри, където канадките Джер и Клифън (нови имена сред най-добрите) спечелиха по два златни медала в дисциплините гръб и съчетано плуване. А американците бяха представени от най-големите си сили - Етууд, Дерби, Барц. ... При това не трябва да се забравя, че в пряка конкуренция на съчетаното плуване с тях не състезават единодушно за фаворитка на 200 м японка Нисигава (най-добро постижение за годината - 2.26,0 мин.).

Австралийците в лицето на Ш. Гулд отново имат състезателка, която без съмнение ще прибави към името си и едно „златно“. Представителите на „зеления“ континент отново са с амбиция да покажат големите си възможности и като по традиция предпочитат да „сберават часовете“ си почти само заочно. Истинската си сила те ще покажат едва в Мюнхен. ...

Европейците поеха хвърлената им ръкавица и открито излизат на дуел. Сега вече независимо от това, че все още мнозинството световни рекорди са с американско поданство, трудно може да се твърди как би завършил един двубой Америка - Европа. Достатъчно е да споменем имената на Фаснахт, Ларсон, Р. Матес, Панкин, Ва. Буре, А. Гярмати, Бунсхотел, Калигарис, Русо, Г. Степанова, Г. Везнер и редица други състезатели, за да се убедим в изменението в съотношението на силите.

И точно това е най-характерно за прегодимията година. Годината, в която бурята беше предшествувана от... буря. Но буреносните облаци дойдоха предимно от Европа. Защото сега в световните ранглисти представителите на САЩ не са така компактно нареждени. И ако лидерът е американец - догонват го група европейци!

Значително по-подчертано, от-

колкото в Мексико, плувци от нашия континент не крият амбициите си (разбира се, подплатени и с възможности!) за олимпийско злато. На първо място трябва да поставим непознатия поражение Р. Матес (ГДР), който освен в коронните си дисциплини на гръб е подчертан фаворит и на 100 м бъртерфлай. Само със суперлативи може да се говори и за Х. Фаснахт (ГФР) на 200 м бъртерфлай, за Г. Ларсон (ШВ.) в съчетаното плуване и за Н. Панкин (СССР), който едва ли е забравил, че една контузия го лиши в Мексико от ползваемия му се златен медал в бруста. Пълтна е гурвта и на жените, които са се устремили към плувния Олимп. Спечелването на златни медали в Мюнхен от Г. Степанова (СССР), Г. Везнер (ГДР), Х. Бунсхотел (Хол.), Н. Калигарис (Ит.), А. Гярмати (Унг.) и други едва ли би се възприело като изненада. ...

Много и разнообразни изводи могат да се направят от плувната 1971 година. Но основното продължава да бъде това, че когато постиженията на майсторите навлязоха в сферата на фантастичното според разбиранята от съвсем недалечното минало, всички прогнози биха имали реална стойност едва след олимпийските стартове. ...

Най-добрата брусистка на годината - Г. Степанова

Съперници във водата - приятели около басейна

СИНХРОН ОТ МЛАДОСТ И ОПИТ

топката - отличният съветски ватерполист Акимов

За съветската школа по водна топка специалистите говорят все по-често. И не само защото сборният отбор на СССР завоюва първите места на последните две европейски първенства (1966 г. - в Утрехт и 1970 г. - Барселона) и има в актива си „олимпийски“ бронз и сребро от Токио и Мексико. Съветските ватерполисти обърнаха погледите към себе си най-вече със съчетанието от отлични качества, които те създадоха в отбора си. Сега всеки може да види у тях и силата на снажните югославяни, и виртуозната техника и чувството за тънки комбинации на унгарците, и плувното умение на най-големите майстори. А това съвсем не е всичко. Желязната тактическа дисциплина, изключителната работоспособност и рядкото умение целият състав да мисли и действува като един правят отбора наистина отбор. Но има и още нещо, което определя силата на съветските ватерполисти. Като никога друга сила в световната водна топка треньорите на сборния отбор на СССР успяват така да подменят поколенията, така заменят играчите, че съставът винаги да представлява великолепен синхрон от младост и опит, от калени нерви и младежки устрем, от воля и амбиция. Такава е картината и в сегашния състав на европейските шампиони. За двамата представители на различните поколения в отбора на Съветския съюз ще ви разкажем. ...

Заслужилите майстори на спорта ЛЕОНИД ОСИПОВ има зад гръба си драматичните двубои от Токио и Утрехт, от Мексико и Барселона.

„Той е образец на спортно благородство. Никога никога не го е виждал да проявява неуважение към съперника, да спори със съдиите, да прави нетактични забе-

лежки на партньорите си. Осипов просто е „изтъкан“ от скромност. А в същото време той е един от най-техничните нападатели в света, еднакво добре си служи с двете ръце и твърде често от най-изненадващи положения осорчава вратарите.“

Какво може да се прибави към тези думи. Че сега лейтенантът от флота Л. Осипов играе в ЦВСК ВМФ, че е завършил Института по физкултура в Москва и Икономическия факултет на МГУ, че до свършенство владее индонезийски език и че от седем години е секретар на комсомолското дружество на отбора. Или пък че е започнал спортната си кариера през 1956 г.

За майстора на спорта от международна класа АНАТОЛИЙ АКИМОВ обикновено казват: „Това е Акимов, един от династията ватерполисти. ...“. И с основание.

Най-големият брат, Николай, е отличен ватерполист в отбора на СКА (Северодонец). А най-малкият, Виктор, играе заедно с Анатолий в ЦВСК ВМФ. Двамата имат по четири златни медала от шампионата на страната. Майстор на спорта по плуване е и сестра им - Тая Акимова. Една наистина „водна династия“.

19-годишният Ан. Акимов привлече вниманието на специалистите преди всичко с физическата си подготовка, със забивните си скоростни качества във водата. Анатолий е атакуващ защитник. Той плува 100 метра за 57 секунди и това му позволява във всеки момент да стои в сърцето на контраатаките. А добрата му техника, чувството му за колективна игра и изненадващи комбинации го правят и твърде опасен нападател. Ан. Акимов играе в сборния отбор на СССР от 1969 г.

ХРОНОМЕТРИТЕ СПИРАТ ПО-БЪРЗО!

В прегодимията година са подобрени от мъжете 6 световни и 5 европейски рекорда в индивидуалните дисциплини, нови 4 световни и 7 европейски рекорда са зарежистрирали плувниците. Към този баланс трябва да прибавим и 4-те световни и един европейски рекорд в щафетите. Впрочем ето и върховете на плувната 1971 година. ...

СВЕТОВНИ РЕКОРДИ

Мъже	
200 м св. ст. М. Шпиц (САЩ)	1.53,5
400 м св. ст. Макбраун (САЩ)	4.02,1
100 м бъртер. М. Шпиц (САЩ)	0.55,0
200 м бъртер. Х. Фаснахт (ГФР)	2.03,3
100 м гръб Р. Матес (ГДР)	0.56,7
200 м гръб Р. Матес (ГДР)	2.05,6
4 по 200 м св. ст. САЩ	7.43,3
4 по 100 м смес. САЩ	3.50,4

ЕВРОПЕЙСКИ РЕКОРДИ

Мъже	
100 м св. ст. М. Русо (Фр.)	52,7
100 м бъртер. Р. Матес (ГДР)	55,7
200 м бъртер. Х. Фаснахт (ГФР)	2.03,3
100 м гръб Р. Матес (ГДР)	0.56,7
200 м гръб Р. Матес (ГДР)	2.05,6
4 по 100 смес. ГДР	3.53,8
Жени	
200 м св. ст. Ш. Гулд (АвА)	2.05,8
400 м св. ст. Ш. Гулд (АвА)	4.21,2
800 м св. ст. Ш. Гулд (АвА)	8.51,2
200 м бъртер. Е. Данцелас (САЩ)	2.18,4
4 по 100 св. ст. САЩ	4.00,6
4 по 100 смес. САЩ	4.27,3
Жени	
400 м св. ст. Х. Бунсхотел (Хол.)	4.31,3
800 м св. ст. Г. Везнер (ГДР)	9.17,1
100 м брус Г. Степанова (СССР)	1.14,7
200 м брус Г. Степанова (СССР)	2.40,7
200 м бъртер. А. Гярмати (Унг.)	2.24,4
100 м гръб А. Гярмати (Унг.)	1.06,5
200 м гръб А. Гярмати (Унг.)	2.24,4

СВЪРЪХТРУДНОСТТА — ШЛАГЕР В ГИМНАСТИКАТА

СТРАШНОТО УЛТРА-СИ НА ЯПОНЦИТЕ

Западногерманското списание „Спорт илюстрирте“ помества един много интересен репортаж за олимпийския шампион по гимнастика Савао Като, озаглавен Ултра-си за шепна ориз. Кореспондентът заварил Като в тренировъчната зала след една травма, получена в ортмунд. Защо седи там, когато не може да тренира?

— Никой не изисква това от мене. Аз просто тренирам мислено — казва Като. Олимпийският шампион получава 15 лаяди цени стипендия (около 35 лева) и тиях 7000 дава за наем за стаята, в която живее. Разбира се, с тези пари не мога да живея — казва той. — Помагат ми родителите.

— Нима златните медали не ви донесоха какви материални подобрения?

— Защо някой да е задължен да ми дава пари? Докато съм млад, ще тренирам. Много обичам тренировките. Получавам тиях истинско удоволствие. Не мога да живея без гимнастическата зала. Даже травмата не може да ме задържи в къщи.

Накаяма, един изключителен гимнастик, който не успя да стане световен шампион, но се запомни повече от всички в Люблина.

Когато се върнах от Мексико с медалите, никой не ме поздравя.

... В залата дойде професор Канеко, основоположникът на японската гимнастическа школа — пише понатамък кореспондентът. — Професорът изучава руски език, езика на страната, в която гимнастическото изкуство стигна до големи успехи.

— В тази зала съм рядко — казва професорът. — Един път в месеца правя контролна проверка. Имам план за цялата година. На базата на този план студентите разработват програми за тренировките си по свое разбиране.

В какво вижда професорът тайната на японските успехи? И сега, тъкмо след този въпрос, идва един отговор, който слага венец на сърцата от непонятните за нас азиатски чудатости:

— Считам, че при изучаването на гимнастическите упражнения трябва да се избягват аналитичните тренировки — казва Канеко. — Техниката на упражненията трябва да се разглежда метафизически!

Професор Канеко — продължава кореспондентът — се усмихва вежливо. Вероятно той сам чуватвува как трудно е на европейците да разберат изказаните от него мисли...

Това, разбира се, не пречи на японските специалисти да развиват теорията, че тъкмо гимнастиката е спортът, който най-много подхожда на конструкцията на японца, тъкмо „японската“ дължина и тежест са най-„рентабилни“ за този спорт. Метафизиката никак не пречи на математиката да се намесва все повече и повече при разработката на всяко ултра-си. На каква височина, при какво завъртане, при какъв отскок къде трябва да бъде центърът на тежестта... Като говорят за метафизика, японците нито за миг не пренебрегват и фотоамерите.

И така чудо ли е японското чудо. Метафизика или аналитичност? Може ли да се

Като, човекът, който получава колкото за „шепа ориз“, но не може да живее без гимнастическата зала дори когато е болен.

върва на вежливо усмихвания се професор Канеко? Дали японците правят своето ултра-си за една шепна ориз, дали поздравяват или се правят, че не виждат олимпийските си шампиони, дали тренират мислено, когато ръката им е счупена, си е тяхна работа, наистина непонятна за нас, европейците. Това, което интересува гимнастическия свят на Европа, е откъде дойде този шок в Люблина? Във всеки уред можеше да се види нещо невиждано. Изпълнено точно, прецизно, като от програмирана машина. Съдиите нямаха време да се замислят пред тази канонада на ултра-цета. По признание на специалистите на това първенство Накаяма е класа над всичко, което е виждала до този момент гимнастиката. Накаяма не стана шампион. Но Кунмоцу нямаше да бъде абсолютен световен шампион без Като, Накаяма, Касамацу... На този етап на развитието на гимнастиката шампиони стават гимнастици от най-силния отбор. Специалистите вече могат да правят прогнози с 98% сигурност в навечерието на шампионата само като погледнат тренировката на отборите за националността на шампиона. Така че в Люблина се знаеше още преди започването — световен шампион ще бъде японец, така както в Мадрид се знаеше — европейски шампион ще е съветски гимнастик.

След Люблина бяхме склонни да мислим, че японците са се откъснали поне с пет години, че след такъв шок европейската гимнастика трудно може да се възстанови. Едва в последните дни едно кратко съобщение за двустранната среща на Япония и СССР, състояла се в Токио, ни обнадеждава. Пръв на земя — Агрианов, на кон с гривни — Касамацу, на халки — Като, на прескок — Клименко, на успоредка и висилка — Накаяма... Нека си припомним Люблина, където японците обреха медалите, и ще разберем как страшно са се готвили съветските гимнастици за тази среща. Как страшно се готвят за олимпиадата, за да залечат разликата, която, нека си признаем, не е само шок от ултра-сито, а и едно извънредно голямо натрупване на ултра-цета, което се достига с много труд...

Материалите подготви: **Маргарита РАНГЕЛОВА**

ОБРАТНАТА СТРАНА НА МЕДАЛА

Все по-често, все повече се чуват гласове, че гимнастиката е пръвнала против себе си. С този непрекъснат стремеж към трудното и ефектното фактически се губи представа за истинските стойности на този спорт. Да се тренира по седем, осем, девет часа това вече излиза извън рамките на полезно. Борбата, все по-жесточена, като снежна лавина помита всичко, включително и амбицията на много гимнастици и много страни да се борят. Много от състезанията вече започват направо от третото, от четвъртото място... При жените не оста-

наха жеги. Женската гимнастика стана до голяма степен детска. Гимнастички на двадесет години като Кучинска, Петрик напускат подиума под предлог, че са уморени.

Все по-често, все повече се чуват гласове, че трябва да се вземат мерки. Поставиха за пръв път ограничителна граница за началната възраст — 14 години. Дали при мъжете ще се приеме някакъв ограничителен регламент за свръхтрудното? Трудно е да се гадае, но едно е ясно, че това в никакъв случай не може да означава връщане назад, както на пръв поглед изглежда.

Корбут влиза в голямата гимнастика с нещо свое, непоказано до сега от друга гимнастичка — салто на гредата.

ВСЕСЪЮЗНОТО ПЪРВЕНСТВО ПО-СИЛНО ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО

Бях я виждала само на снимка: „Новото салто на гредата „Корбут“ по името на седемнадесетгодишната съветска гимнастичка Корбут“... и не предполагам, че е толкова мъничка. Дори когато каза, че е на шестнадесет, а не на седемнадесет години, пак го приех като детско изфукване. Повече от четиринадесет не можех да ѝ дам. Сега бях в моята стая на хотел „Юбилейни“ в Минск сутринта преди шампионата на уредите и разговаряхме така „без посока“. И на ум не ми идваше да правя интервю с това дете, въпреки че непрекъснато се учудвах, че момичето отговаря умно, точно, зряло.

— Сигурна ли си, че ще заминеш за Мюнхен?

— А защо да не съм сигурна?

— Та вие имате толкова силни гимнастички, които не посмяха да кажат, че се готвят за олимпиадата, а само за близане в отбора: Бурда, Воронина, Карасьова, самата Туришчева, Лазакович. Докогато знаех кандидатки са и Дронова, Сухаралидзе, Саги...

— Аз също съм много силна гимнастичка!

— Много ли?

— Наистина много! Момичето ме гледаше усмихнато. Но не предизвикателно, а мило. И по детски добро и доверчиво.

Вечерта, преди да внесат почетната стълбичка, за да дадат медалите, за да „запълнят паузата“, играха Корбут и Дронова. И мисля, че ако съм на мястото на треньорите от другите страни, тъкмо сега (не когато съветските гимнастички събраха почти всички медали) щях да се изплаша. Корбут показа едно упражнение на успоредка, което на европейски шампионат не видяхме дори от шампионките, а четиринадесетгодишната Дронова игра на земя така, че залата настръхна.

На Николай Агрианов европейските гимнастици възлагат най-много надежди в двубоя с японците. В тази борба много се разчита и на треньора Толкачов.

Спомних си, че сутринта Корбут казваше, че тяхното всесъюзното първенство по спортна гимнастика е и по-интересно, и по-силно от европейското.

В гимнастиката на жените също се забелязва този стремеж към ултра-цето, свръхтрудното, но то все още не е забудено чара си. Все още тук преобладава не непременно свръхтрудното, а изцялото, артистичното изпълнение. Това, което вълнува и паля зрителите. Защото в цирка отиват хората да видят „чудеса“. В гимнастическата зала все още ги привличат преди всичко такива неща, които не могат точно да се определят, като моплата, емоционалност, грация, които носят атмосферата на голямата гимнастика...

Световната и европейска шампионка Людмила Туришчева може да изглежда и така, когато я наблюдава един художник.

«ПОВТОРИ»

Известно е, че когато са през големи изпитания, треньорите търсят от девет избора водач. Понякога се опитват да надникнат и в двора на съседите. Преди световното първенство по художествена гимнастика във Варна старши треньорката на националния отбор Жулиет Шиманова внимателно проучваше опита и японските гимнастици (впрочем само това, което беше преверено на руски и български, тобй което можеха да ѝ кажат колегите ѝ от спортната гимнастика). И от всичко, което можа да намери, реши да приложи едно японско правило: „Повтори, когато мислиш, че си изчерпал всички сили.“ Имаше още два месеца до световното първенство. Първия път, когато момичетата чуа това „повтори“, мислеха, че треньорката се шеува. Не можеха вече да дишат от умора, това изглеждаше малко тежка шега. После свиха на с това „повтори“ и сами не можеха да разберат как, когато в обикновената тренировка не са могли да изгледат така добре цели съчетания, го правят в тази извънредна тренировка.

В началото японското „повтори“ изглеждаше наистина невероятно. Оказа се, че този „филателски“, приложен на българска почва, може да даде добри резултати.

„Златната богиня“ в ръцете на Карлос Алберто.

Единадесетте от финала в Мексико (от ляво на дясно): Карлос Алберто, Брито, Жерсон, Пиаца, Клодоалдо, Тостао, Ебералдо, Рибелиньо, Пеле, Жаурзиньо, Феликс.

Снимка: Алексей ХОМИЧ

КОГАТО « БОГОВЕТЕ » СА СРЕД ХОРАТА ...

Отива си една година, която малко или повече насочи мислите ни напред — към следващото световно първенство. Но и спомените от Мексико не избледяват. В центъра на вниманието неизменно е Бразилия — тази обетована земя на футбола, която завинаги ще притежава купата „Жул Риме“. Ония единадесет, които през лятото на 1970 г. завладяха по блестящ начин „Златната богиня“, на свой ред бяха посрещнати като богове от своите влюбени във футбола сънародници. Оттогава минаха 16 месеца — време, през което „боговете“ живееха на емлята, сред обикновените хора. Къде са те сега? Каква е съдбата на всеки от тях? На тия въпроси отговаря известният познавач на южноамериканския футбол Ален Фонтан в една своя отвърколевска кореспонденция, която ви предлагаме в малко съкратен вид.

Котаракът „Феликс — жертва на Виторио

Треньорът Загало, който дълго го имаше за най-добър вратар в Бразилия, не му гласува доверие дори в отбора „Флуминенсе“. Няколко шампионатни ача вече Феликс сега на резервната скамейка. Способен на истински чудеса и вероятни пропуски, той винаги е учудил европейците с типично бразилския си аниер на игра: не напуска почти никога рамката на вратата и изобщо не прибегна до боксирание на топката. Напоследък еликс не пускаше повече от един гол на ач, но направи такива детински грешки, по-постът му бе поверен на резервния вратар Виторио. Но Феликс, известен под розвицето „Котарак“, не се отчайва и ка отново да удари неговият час.

Карлос Алберто започва от нула

„Големият капитан“, както го наричат бразилците, играчът, който пое в ръте си купата „Жул Риме“ след финала в Мексико, продължава да се лекува. Прет повече от три месеца, по време на шалния двубой за купата на Бразилия, ой скъса менискус и последиците от ерацията още не са отминали. Преотгъпен за 4 месеца на „Ботафого“ поради тягане на отношенията със собственоо клубно ръководство, неотдавна Карлос Алберто отново се върна в „Сантос“, дето станаха промени в управителния вет. За футболиста сега всичко започот нула.

Втората младост на Брито

Никога той 31-годишен защитник не е рал по-добре, отколкото напоследък. Бетовната титла сякаш му даде нови ли. Вече по-спокоен и разумен, Брито

стана солидна опора в отбраната на „Ботафого“, истинска стена благодарние на отличните си физически качества. Не случайно в Мексико една международна лекарска комисия го обяви за „най-добър атлет на първенството“. Днес Брито кара втора футболна младост, годините го прават още по-добър — като качествено вино.

Пиаца не губи апетит

Добрят Вилсон Пиаца се смята за една от жертвите на националния отбор. Той е играч, който обича празните пространства по терена и функциите на атакуващ полузащитник, дори стрелец. Но Загало не можа да намери добър централен защитник и изтегли Пиаца назад, в отбранителната четворка. Клубът му „Крузейро“ възприе същата формула и сега футболистът е принуден да играе като защитник. Въпреки голямото разочарование обаче високият и суховат момък не губи пословично добрия си апетит. Когато влезе в някой ресторант, готвачите веднага получават нареждане: „Двойна порция за Пиаца!“

Новобогаташът Ебералдо

Той не обича половинчатите неща. Когато трябваше да ремонтира апартамента си, настана временно цялото си семейство в „Пиаца“ — най-добрият хотел на Порто Алегри. Хитрият и благоразумен лъв защитник използва добре парите, спечелени с победата в Мексико. Сега той е собственик на чифлик в околностите на Порто Алегри и докато наемите от него заучо отглеждат стадата добитък, креолът Ебералдо продължава да е опора на Ошо Глория в „Гремио“.

Клодоалдо изнемоева

Тоя полузащитник с № 5, който за мнозина в Мексико бе „голямото откритие“ на бразилския отбор, просто ерва се държи на краката си. Както изглежда, финалният кръг за световно първенство се отрази зле върху физическото му състояние. В мексиканските мачове футболистът загуби 5 килограма от теглото си, а после продължително време страдаше от стомашни болки. И до днес лекарят на „Сантос“ д-р Консентино не може да си обясни причините за неговата немощ. Може би Клодоалдо е от ония играчи, които трябва да помиршат барута на голямото сражение, за да се изразходват докрай?

„Панагала“ Жерсон има проблеми

Стратежът на бразилския национален отбор е словоохотлив — за щастие на журналистите — и може би за това съотборниците му го наричат „Панагала“. Не пропуска нито един случай да изкаже мнението си — на терена или извън него. Резултатите понякога са печални. Неотдавна, когато отново почувства болки в коляното и престана да играе, ръководството на клуба „Сан Пауло“ му обяви истинска война. Но веднага трябба да добавим, че причината не е само тая:

почти по същото време Жерсон бе посмял да изрази съжаление, че клубът е изпуснал възможността да ангажира двамата добри нападатели... Както и да е, коляното оздравя, но в първия мач с участието на Жерсон „Сан Пауло“ претърпя загуба. Треньорът Брандао послужи като изкупителна жертва и бе уболен, но и самият Жерсон не е без проблеми...

Жаурзиньо — големият отсъстващ

Най-ефикасният бразилски шурмовак още е извън строя. Той винаги е бил прицел на защитниците и преди пет месеца Мойсес от „Васко да Гама“ се възползува добре от един удобен случай. Излежавания, операция, гипс, възстановителни процедури — целият живот на Жаурзиньо, който плати скъпо за славата си на изключителен стрелец, сега преминава в клиниките и болниците. Но завръщането му на терена е предстоящо и цяла Бразилия го очаква.

Тостао: „Ами Гаринча?“

Лявото му око, което създаваше толкова грижи на Загало в Гвадалахара, вече е съвсем оздравяло. Сега нисчкият светлокос добряк Тостао си спомня: „Колко ужасно беше! Исках да спечеля Световната купа, но нараненото око ме караше да влизам със страх в острите двубои. А трябваше да влизам...“ Тостао е собственик на магазин за спортни пособия и търговията му върви добре. Добре върви и неговият клуб „Крузейро“. Дали е безгрижен? Не, защото се е нагърбил да организира благотворителен мач в помощ на Гаринча — своя именик и отдавна забравен предшественик.

Пеле: „Да живее рекламата!“ Напоследък бразилците казват, че като излиза на терена, Пеле забравя головете си в съблекалнята. И наистина — в първите 11 мача за първенство на страната „кралят“ не е вкарал нито един гол. Попитаха го защо е така, а той отговори: „И аз се чужа. По-рано играех слабо, а топката сякаш сама близаше в противникова врата. Сега играя прекрасно, но не мога да вкарам нито един гол. Не мислите ли, че това е една от чудатостите на футбола?“

А когато е сериозен, Пеле се занимава с рекламна дейност. Понастоящем проучва предложенията на един японски концерн за производство на хранителни стоки и една американска фирма, която търкува с безалкохолни напитки. Нали в целия свят няма по-популярен спортист от него!

Рибелиньо — ужас за вратарите

Фалшивото ляво крило на световните

Пеле като... манекен. Популярността и славата носят пари!

Тостао лукува. Целта отново е поражена!

шампиони се утвърди като най-опасния стрелец в бразилския футбол. Неговите удари от място и в движение са истински ужас за вратарите.

Сега Роберто Рибелиньо постепенно се оправя след всичко онова, което се случи в мача на неговия отбор „Коринтианс“ срещу „Сан Пауло“: при едно излъчване на задна ножица той падна лошо и бе изнесен в безсъзнание от терена. „Коринтианс“ загуби мача, но можеше да си позволи той лукс, защото в предишните кръгове бе „свирил“ превъзходно под диригентството на Рибелиньо. А самият „диригент“ използва малката пауза, за да помечтае: „През 1970 г. станах световен шампион. През 1971 г. ще стана шампион на Бразилия и... баща.“

ДОКАТО ДОЙДЕ ЯШИН...

Специалистите са единодушни – в историята на футбола няма по-голям вратар от Лев Яшин. Но пътят към неговото висше майсторство бе трасиран в световен мащаб и от други. Мнозина могат да заемат мястото в листата на „асовете“. За двамата от тях се говори повече, отколкото за всички други...

«БОЖЕСТВЕНИЯТ»

... Последният мач на Рикардо Замора в Испания бил на 21 юни 1936 г., когато във финал за купата на страната защитавал вратата на „Реал“ срещу „Еспаньол“ и бил изнесен на ръце като истински герой. Вече и журналист, Замора още същата вечер написал материал „Моето прощаване с футбола...“. Наистина продължил да играе още две години – във Франция: напуснал терена, но свързал живота си докрай с футбола – като треньор, като ръководител във футболни клубове.

Рикардо Замора е роден на 21 януари 1901 г. Баща му бил лекар и... отявлан враг на футбола. Но в малкото палаво и нервно момче имало второ „аз“. То го влечало към футбола, оставяло (за ужас на бащата...) учението на втори план.

Замора застанал на вратата, когато бил на 13 години, играл първия си сериозен мач на 16 години, станал знаменитост от международен мащаб на 20 години,

когато звездата му блеснала с пълна сила на олимпийския турнир в Антверпен. Дори говорят, че първият му международен мач – срещу Дания – бил най-блестящият в цялата му кариера.

За безразсъдната смелост на Замора футболният свят е съхранил много легенди. Той защитавал своята врата решително, без всякакъв страх, с много рискове. Само счупванията по мялото му са повече от 10. Но те не са го променили.

– И все пак, ако трябва да започна отново – заявил Замора преди няколко години на австрийския журналист Курт Частка, – аз отново бих станал вратар. Това беше чудесно време. Травмиите? Те са малки неприятности, така да се каже – производствени разходи. Без риск няма победа.

Качествата му? Ето как ги характеризира един от съвременниците на Замора: „Той беше скромен, винаги любезен спортист. Истински джентълмен, но преди всичко – свършено изключителен вратар. Във всичко той беше първокласен – и в играта на голландията, и при излизанията към границите на наказателното поле. Неговата особена сила обаче се състоеше в хипнотичното въздействие, което оказваше върху нападателите на противника“...

икога досега футболът не е бил така популярен в Холандия! Трудно е да се намери в Европа вратар, който играе всичките си срещи с първенство и за купата при средно от 30 хиляди зрители; е... може да се похвали с това.

Именито не е случайно – майсторът на дяволското кълбо в страната влетата повишиха рязко своите възможности в последните години и „Аякс“ спечелиха блестящи победи в европейските клубни турнири; борбата за първенство, обрано с пълна сила от същите двара, към които трябва да се прибави познатият в България „Айнхховен“, е много ожесточена; малките разни между градчетата в Холандия им възможност на много приятели футбола да следват своите любими играчи и не във всеки кръг от шампионата.

Модата в Холандия сега се диктува от „Аякс“. Родителите са въодушевени от неговите победи, а всяко дете в Амстердам иска да попадне поне в един от отборите на „червено-белия“ Ръководителите на клуба (на който е един богат търговец, за когото вят, че не дава и един гулден за амбициите, но че за сметка на това, умее да взема от други!) правят всичко възможно да осигурят възможност на повече деца да играят. Именито играят! „Аякс“, който между другото не развива никакви други игри, освен футбола и напоследък обаче, не полага кой знае какви усилия за подготовката на своите играчи, амазиорски състави, в които включени играчи от всички възрасти. Важното е те да играят пред ръководството на клуба. А директорът на стадиона, четиримата треньори, двамата лекари, двамата масажисти и физиологът трябва само да „виждат“ най-талантливите, да ги наблюдават продължително и след това да включат в най-добрите любителски състави. Онези, които изглеждат добре, попарат в двата състава, където използват професионалисти.

Точно на такива състезатели дължат големите си успехи отборът на „Аякс“. Йохан Кройф, световноизвестен център-нападател, дойде в „Аякс“, когато бе само на 10 години. Той играе до сега, вече повече от 14 години, не е сменил своята фланелка, и никой друг в света не е рекордьор – играе, че крилото Сварт е жив патроник на „Аякс“, където играе вече години.

През тази есен мнозина очакват в „Аякс“, вече носител на купата в европейските шампиони, ще преживи сериозна криза. Отборът бе напуснат от своя капитан Васович, който иска да се върне в Югославия, за да играе един ключов играч – полузащитникът Рийндер – бе продаден на „Брюкс“ в Белгия. Сменен бе и треньорът Микелс, който сега работи в не със същия успех в „Барселона“. На негово място дойде румънецът Стефан Ковач, доскоро треньор на „Букурещ“.

Писемистите бяха опровергани. Инструкциите в отбора бяха наредени първо бързо. И причината за това е в изключително големите амбиции на някои от неговите играчи. И на първо място на нападателите Кройф и Кайзер.

ЙОХАН КРОЙФ, който и преди това бе считан за един от най-добрите нападатели в света, вече е на 24 години и е по-голям реалист от всякога до

известен в миналото изключителен център-нападател тип „пача“, той е тръгнал по нов път. Той може да може да понася пасивното

очакване на успешния край на черната работа, извършвана от партньорите му. Той се връща назад, сам търси топката, пак сам се стреми да организира своя отбор и не се черпи от това, че често помага дори на защитниците си.

А наред с това Кройф е станал реалист и в живота. Израснал при изключително трудни условия (останал сирак твърде малък, той бил отгледан от майка си, която била принудена да работи като домашна прислужничка), той не позволява на „асовете“ от „Аякс“ да го експлоатират безкрайно – през лятото в Амстердам бе нагрял скандал, тъй като Кройф отказваше да подпише договора, пред-

соф. Точно той „обузгава“ експлозивния характер на Кройф; пак той вляе с големия си опит на всички свои съигращи; все той е „говорител“ на играчите и неговите позиции не могат да не бъдат взети предвид от треньора и ръководството...

Разбира се, трябва да се кажат няколко думи и за Сварт, вече със 750 мача за „Аякс“, 30 за националния отбор, който от дясно крило се прекалифицира в десен защитник, за вратаря Стуй и полузащитниците Хаан и Мюрен, които – всички заедно! – показват, че носителите на купата на шампионите не е отбор-чуко, а просто добро съчетание на добре подготвени играчи...

Ето новата роля на Кройф – изтеглен назад, той „режисира“ играта на своето нападение. А често (на снимката долу) той играе на фланга заедно с един от предпочитаните си партньори – Кайзер.

ложен от клуба. Едва след като бяха задоволени (донякъде!) исканията му, той реши да остане още седем години в „Аякс“...

Но Кройф, пък и целият „Аякс“ нямаше да бъдат това, което са сега без

ПИЙТ КАЙЗЕР, един изключителен стрелец, чиито удари с левия крак и с глава са еднакво опасни. Кройф и Кайзер са най-добри приятели, живеят близо един до друг и взаимно се допълват на терена. Когато Кройф тръгне към фланга, неговото място бързо се запълва от Кайзер, който със себе си не забравя да отправя силни удари.

Но силата на Кайзер е преди всичко психологическа. Преди седем години той бе тежко контузен и прекара дълго време в кома. Лекарите му предсказаха раздяла с футбола. Но той се върна в „Аякс“ и след едногодишно отсъствие заигра така, сякаш никога не е бил нараняван. И истински... фило-

КОТКАТА ОТ ПРАГА

Такава футболна кариера може би не се повтаря. Започнала необикновено – първия си мач Франтишек играл... нелегално. Родителите му не били съгласни да играе футбол и в първата си среща той пазил вратата под чуждо име. На 14 години вече играл в първа лига (на вратата на „Бубенец“) и... непрестанно се стремил да стане нападател – трудно възприемал обидите на съиграчите си след всеки пропуснат гол. В края на краищата останал на вратата. И не срещнал...

Роден на 2 юни 1904 г. в Прага, Плавичка станал на 21 години национал, играл в сборния отбор на своята страна 76 мача и дълго – в продължение на 1450 мача – носил щастие на пражката „Славия“.

Казват, че най-големият мач в живота на Плавичка бил финалът за световно първенство през 1934 г., който противопоставил Италия и Чехословакия. Тогава „агурите“ спечелиха победата (едва след продължение!), но за герой на мача обявили чехословашкия вратар. Италианската спортна преса му присъдила знаменната награда – статуетката „Персей“, която му била връчена... 30 години по-късно.

Плавичка бил един от най-активните вратари. Той не чакал съдбата си в рамката на вратата. Той я напуснал смело, като по-

Комби (Италия) и Плавичка

разивал нападателите на противника с най-неочаквани действия. Майсторството му да „измъкне“ топката от краката им мнозина и сега считат неповторимо. А останал на вратата, Плавичка бил трудно преодолим с изключителната си, както често говорят, свръхестествена реакция. Колкото и отблизко да стреляли към неговата мрежа, колкото и силни да били ударите, той пропуснал топката само тогава, когато спасяването ѝ било наистина невъзможно. И нещо друго – познавачите на играта му не помнят той да е изпуснал топка.

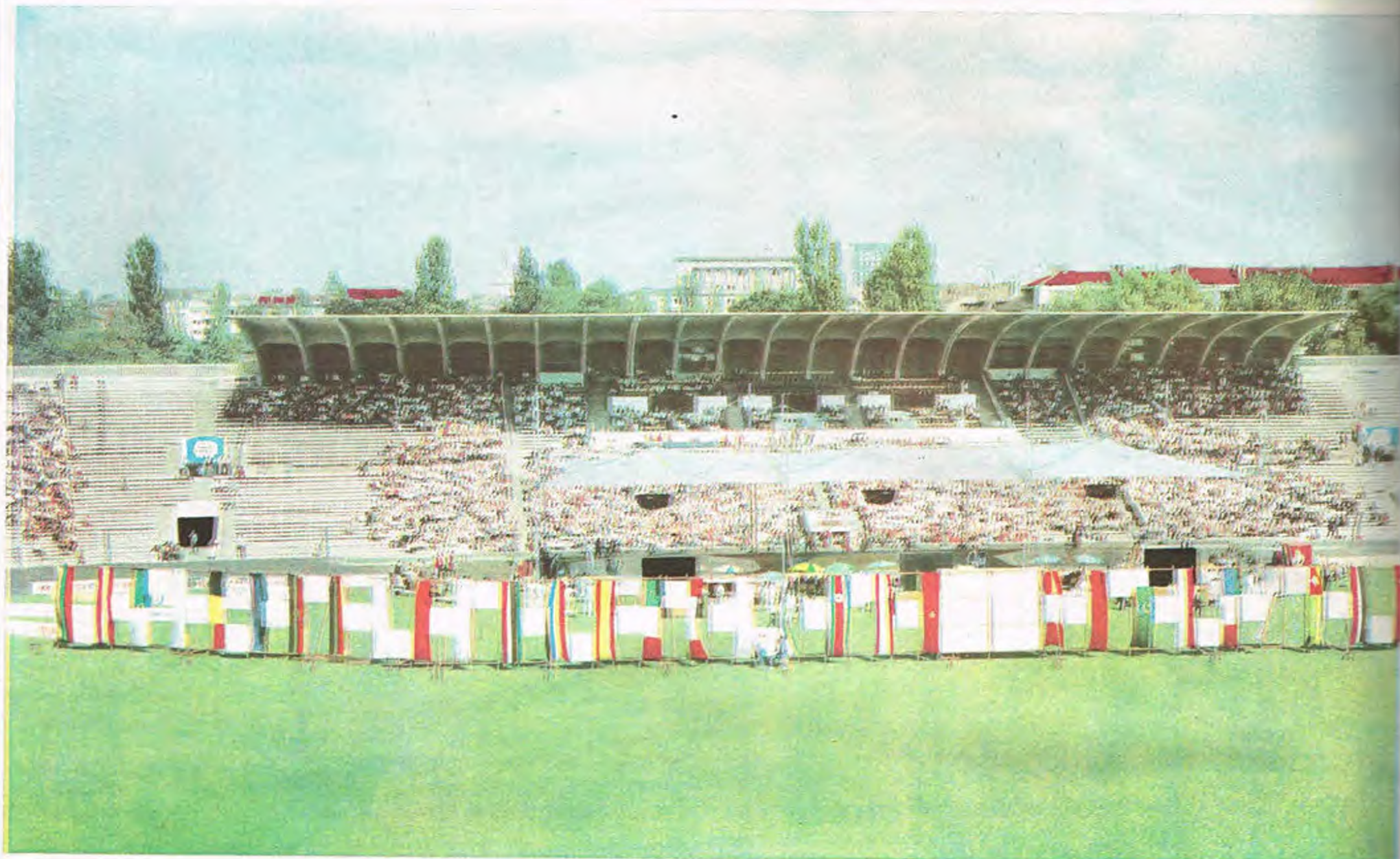
На повече от 60 години, Плавичка играе в отбора на ветераните на „Славия“. Отново като вратар... Но изключително дисциплинираният футболист и дълги години след като престана да се състезава, не престана да мисли, че е по-добре да си нападател.

СЛЕД ГРИЙВС И ПИТЪРС...

Националният отбор на Англия има нов център-нападател – Мартин Чийвърс, играч на известния „Тотнъм“. Чийвърс е интересен играч – изключително мощен, снажен (висок е 185 см...), майстор в стрелбата и с крака, и с глава (през миналата година бе втори в листата на голмайсторите в Англия!), той е с всички качества за подчертано индивидуална игра. Но в действителност той е с най-колективни стремежи в „Тотнъм“. Дори когато е изолиран сам напред, Чийвърс се бори за всяка топка, много често печели единоборства и винаги съумява да я използва по най-добрия начин – или сам, или като я сервира на партньорите си. И затова казват, че е съавтор на поне толкова голове, колкото сам е вкарал...

Материалите са написани по въз основа на снимката на читателите: Иван Пяурекароб (София), Едвард Илянов (Варна) и Васил Пачев (Пазар).

ДЕСЕТ ВЪПРОСА КЪМ ПЕТТЕ СВЕТОВНИ ШАМПИОНА

В навечерието на новата, 1971 година редакцията на „СТАРТ“ се обърна с 10 еднакви въпроса към българските спортисти, които през старата година спечелиха високото звание „Световен шампион“.

1. Какви други Ваши мечти освен спечелването на шампионската титла реализирахте през тази година?

2. Най-голямото Ви преживяване извън спорта?

3. Стига ли времето за всичко?

4. Вашата слабост?

5. Какво мислите за Вашите връстници?

6. Какво ще пожелаете на тези, които ще дойдат след Вас?

7. Къде предпочитате да сте, когато нямате тренировка?

8. Какво изпитвате, когато наоколо Ви познаят и някои започнат да се обръщат след Вас?

9. Кои хора Ви възхищават?

10. Какво очаквате от новата, 1972 година?

МАРИЯ ГИГОВА

заслужил майстор на спорта, двукратна абсолютна световна шампионка по художествена гимнастика

1. През тази година завоювах и титлата „Републикански шампион“. За мен това бе наистина една мечта, тъй като всъщност представляваше и реномето ми за световното първенство в Хавана.

2. Изживях истинско щастие, когато бях поканена от непознато семейство да бъда кръстница на гъщеричката им, която нарекоха с моето име – Мария!

3. Когато не достига, превръщам част от нощта в ден. . . Често пъти само така ми стига времето.

4. Напоследък много ме увлича домакинството. Обичам да събирам фотокартички-изгледи от всички страни. Най-силно обаче ме привлича природата. Сред нея се чувствам най-добре.

5. Всеки се е устроил и същевременно е дал нещо за Родината.

6. На малките талантливи спортистки – състезателки по художествена гимнастика, пожелавам не само да бъдат утрепната гордост на България, но и достойно да заместят сегашната елитна четворка гимнастички: Румяна, Нешка, Красимира и Мария!

7. Тренирам двуразово и малкото свободно време, което ми остава, предпочитам да прекарвам на чист въздух, сред приро-

дата!

8. В първите години, когато името ми нашумя, изпитвах страшно неудобство.

От известно време обаче неудобството се превърна в навик. Наистина свикнах с хората, които щом ме познаят, се обръщат след мен, усмихват се и шушнат: „Това е Мария Гигова!“ И все пак понякога се смущавам, особено когато бляза в някой магазин на покупка. Тогава контактът с хората е много по-близък – всеки ме заобикаля, много по-ясно се чува: „Ето я Мария Гигова!“ И всеки някак неволно ми отстъпва реда си. В такива моменти смущението и уважението се сливат в едно чувство и аз излизам разстроена и троната от милите чувства на хората към мен.

9. Истинско удоволствие изпитвам да бъда сред хора на изкуството. Обичам да слушам техни творби.

10. Искам новата, 1972 година да ме ощастливи с ония мигове, които за мен са още мечта в моя живот.

АЛЕКСАНДЪР ТОМОВ

заслужил майстор на спорта, световен шампион по класическа борба в категория над 100 кг

1. Завърших средното си образование.

2. Извън спорта все още нямам големи преживявания. Но ще помня цял живот посрещането ми в родното село Склаве, Благоевградско, след като спечелих световната титла. Мало и голямо се беше събрало на площада! Хората ме посрещнаха като свой роден син.

3. Често не достига – вечно съм в движение! Тренировки, лагер-школи, срещи от републиканското лично-отборно и отборно първенство, турнета с националния състав.

4. Обичам през свободното време да се отбия в някоя кафе-сладкарница, да поседна на разговор със съотборници или приятели, да прекарам спокойно, без напрежение половин, един час, да пийна кафе със силно изстудена кока-кола.

5. Какво мисля ли? Със съучениците си в Склаве рядко се виждам, тъй като в селото не остана почти нито един от тях. Повечето работят и живеят в София. Срещам ги често по столичните улици. Всеки вече е усвоил някоя професия, намерил е свой път в живота.

6. Преди всичко – труд. И то упорит, всекидневен, всеотдаен! В съвременния спорт само един гол талант води до „крива круша“, както казват по нашия край. Пожелавам на младите освен труд още и здрава психика, без която трудно се печели каквато и да е титла!

7. Предпочитам да бъда в къщи, да чета интересни книги, да послушам забавна музика.

8. Обезоръжават ме с уважението и обичта си към мен. Спомням си, в първите дни след световното първенство по борба просто ми бе неудобно да се покажа някъде по улицата. И познати, и непознати ме спираха, като доста високо говореха: „Браво, Сашо! Браво, браво!“ Какво може да сторя, освен да им благодаря трогнат? Сега вече свикнах с популярността.

9. Възхищават ме всички ония, които са с характер, които запазват самообладание и в най-трудните моменти на своя живот!

10. Какво може да очаква един световен шампион в олимпийската 1972 година, освен да прибави в колекцията си нов златен медал? Безспорно в Мюнхен ще бъде много по-тежко от София, но ние, борците, си знаем, че няма „хляб без кора“, че трябва още отсега да „стежем коланчетата си“, ако искаме да се завърнем с медали и от олимпиадата!

СВЕТОВНИЯ И ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ — 71 КЪМ ОЛИМПИЙСКИЯ — 72

ме последните страници. Тя бе благодатна за българската излитаха и горчи и неуспехи, разочаровахме се сумири. По сега, когато празосметка на изтичащата гомумираме постигнатото от спортни прояви, ярко се отна крачка напред на българ-

от световни и европейски рез 1971 година! Нима това елено? Колко страни в света се похвалят с такъв успех? десетина, и то с население мо от нашето и с много поци!

игран мач или провалене на тна звезда навеждат у ням, неверие към успехите. че във всичко може да се поивите и отливите са хараке в спортния живот не само всички страни. Но тенденотото развитие несъмнено по възход, който радва и съдължава.

т възход у нас е закономенисон с всеотричаното развиалистическата ни родина, о-големите грижи към спорзективната основа, която пехите ни и пътя да вързрег.

на потвърди възхода ни с борци и гимнастички, на тангисти, на отделни атле-

ти, плувци, гимнастици и други спортисти. Радват и успехите на пограстващата смяна, която на свои европейски и световни първенства спечели 20 медала.

Спечелените 35 медала на световни и европейски първенства представляват нов, недостижим досега връх. Въз основа на най-големите спортни събития през годината отделни агенции, вестници и ре-номирани статистически институти извършиха класиране по олимпийската система, която поставя България сред десетте най-силни страни в света. Бърземе да поясним, че на състоялите се световни и европейски първенства не винаги са участвували най-силните спортисти от всички страни. По редица спортове не е имало общи състезания от най-високо равнище. Въпреки това показателен е напредъкът на нашата страна на тазгодишните официални световни и европейски първенства.

Фактите и цифрите са най-красноречиво доказателство.

НА СВЕТОВНИ ПЪРВЕНСТВА

бяха спечелени общо 27 медала:

ЗЛАТНИ — 8

Мария Гугова (хуг. з-ка) — три
Руси Петров (св. борба)
Петър Киров (кл. борба)
Георги Мърков (кл. борба)
Александър Томов (кл. борба)
Ансамблов съчетание (Р. Стефанова, В. Маринова, А. Кършева, К. Благоева, Си. Дечева, Д. Каталубева)
СРЕБЪРНИ — 6
Баю Баев (св. борба)

Осман Дуралиев (св. борба)
Христо Трайков (кл. борба)
Стоян Николов (кл. борба)
Красимира Филипова (хуг. з-ка)
Нешка Робева (хуг. з-ка)
БРОНЗОВИ — 13
Озгян Николов (св. борба)
Исмаил Юсеинов (св. борба)
Васил Тодоров (св. борба)
Стефан Ангелов (кл. борба)
Кирил Димитров (кл. борба)
Марин Колев (кл. борба)
Нураир Нурикан (вг. теж.)
Александър Крайчев (вг. теж.)
Иван Атанасов (вг. тежести)
Виктор Бойчев и Феда Дамянов (кану-каик) — два

Красимира Филипова (хуг. з-ка)
Нешка Робева (хуг. з-ка)

НА ЕВРОПЕЙСКИ ПЪРВЕНСТВА

са спечелени през годината 8 медала:

ЗЛАТЕН — 1

Райчо Христов (сп. з-ка)
СРЕБЪРНИ — 2
Александър Крайчев (вг. теж.)
Мария Чакърва (тенис)
БРОНЗОВИ — 5
Мустафа Мустафов (вг. теж.)
Атанас Шопов (вг. теж.)
цветни отбори по атлетика — три

Освен това в призовата шестлица на световни първенства са се класирали още 18 български спортисти, а на европейски първенства — още 17, включително волейболният отбор (жени) и баскетболният (мъже).

Ако изходим от състезанията по олимпийските спортове и дисциплини на най-високо равнище през 1971 г., би се получила следната картина на спечелените точки за първия — 7, на втория — 5, на третия — 4 и т. н.) по спортове:

Класическа борба	49
Свободна борба	32
Вдигане тежести	23
Сп. гимнастика	7
Кану-каик	5
Гребане	3
Конен спорт	3
Лека атлетика	2
ВСИЧКО	124

Нашите най-високи олимпийски върхове досега са били: Токио — 65,5 т. и Мексико — 66,83 т. И на двесте България зае 15-то място в неофициалното класиране по страни. Разбира се, спечеленото през настоящата година не показва каква ще бъде величината на успехите ни през идущата година в Мюнхен. Олимпийската борба несъмнено превъзхожда тази от световните и европейските първенства. Твърде е възможно и логично приносет на някои спортове да бъде по-малък, а на други по-голям. Бихме могли да очакваме призови места и от спортове, които не фигурират по-горе, като бокса, волейбола, футбола, баскетбола и други. С „олимпийското сравнение“ на постигнатото през настоящата година искаме да покажем спортния ни възход и да изразим нашия оптимизъм, вяра и надежда за Мюнхен...

Р
В
майстор на спорта, двукратен световен по класическа борба в категория 62 kg, герой на социалистичен труд

ештел съм в столичното дружество „Академик“. От там сме с амбиция да станем световни първенци по класическа борба на първото първенство. Но титлата беше „от нас. Тази година ние ни се сбъдна — ние многократния първенец на спартак“!

казано със спорта. Никога няма как топло ме посрещнаха от олимпийския завод „Силико работих, когато се върнах с победа от един работнически бокс ме изпратили със зарплата цеха и завода!

проблем ми създава немалко. Вест съм страшно много! Но главно е човек да умее да се справя с времето. Често пъти, вечер, си записвам на

един лист: „Утре ще трябва да свърша това и това...“ Иначе рискувам нещо да пропусна.

4. Ловът.

5. Имам един съвет към всички тях — да се научат да ценят времето. Да не го пилеят нехайно!

6. Да си калят не само тялото, но и волята! За мен в съвременния спорт печелят тези, които са с устойчива психика.

7. В къщи. Тишината ми действа благотворно на нервната система.

8. Старая се да се държа така, че все едно някой от околните е Петър Киров...

9. Лепците. Мъжествена и отговорна е тяхната професия!

10. Здраве и лично щастие. Едва ли е необходимо да изтъквам с каква амбиция ще участвам на олимпиадата в Мюнхен...

ГЕОРГИ МЪРКОВ

заслужил майстор на спорта, световен шампион по класическа борба в категория 62 kg

1. Приемането ми като редовен студент във ВИФ „Г. Димитров“

2. Спомян ми, това се случи веднага след завършването на тазгодишното републи-

канско първенство по класическа борба в Ловеч. Тръгнахме си оттам двамата с моя съотборник от „Левски-Спартак“ Марин Колев. Пътувахме с леката кола на един наш познат. И на един завой изхвъркнахме от шосето!... Преобърнахме се няколко пъти с колата. Добре, че оцеляхме! Наистина преживяхме голямо преживяне.

3. Нужно е умение да си разпределяш времето. Само тогава то стига...

4. Обичам да шофирам, да изляза на разходка с приятелите, да отида на кино.

5. Всеки от тях трябва да има ясна цел в живота. И да се преустрои така, че да може в крайна сметка да я реализира!

6. Преди всичко — здрави нерви, желязна психика. И трудолюбие! Мнозина си мислят, че в спорта и в частност в борбата е леко. Леко ли?... Да дойдат само един месец при нас, да поседят и видят как тренираме. Тогава пак ще говорим...

7. Сред приятели и близки.

8. Често пъти непознати хора ме срещат и ме поздравяват. И аз отвърщам на техния поздрав. Този жест на внимание ме трогва! Понякога съм тръгнал за тренировка в лошо настроение. И някой ми махне приятелски — изведнъж нервите ме нагускат, възвям в залата успокоен.

9. Винаги съм се възхищавал (и уважавал) ония хора, които и на върха на славата нито за момент не забравят родния си край, близките, съучениците, учителите си. Ония, които не се самозабравят...

10. През новата, 1972 година имам страшно желание да зарадвам хилядите любители на борбата у нас с отлично представяне на олимпийските игри в Мюнхен. Амбицията ми е голяма — да се завърна оттам със златен медал!

РУСИ ПЕТРОВ

заслужил майстор на спорта, световен шампион по свободна борба в категория 90 kg

1. За мен световната титла беше единствената мечта. Единствената, но каква!

2. Всъщност то ме свързва със спорта —

когато за пръв път видях как се бореше Продан Гарджев. Гледах го и немеех. Тогава си казах: „Ето такъв трябва да станеш един ден и ти, Руси!“

3. Стига, само да не е решил човек за час, два да свърши няколко неща набегнък...

4. Борбата! За мен тя означава много.

5. Всички живеем в общество, което ни е дало възможност да развием своя талант и възможности. Едни спортуват, други се подготвят за бъдещи лекари, агрономи, инженери, трети започват работа веднага след завършване на средното си образование. Мисля, че човек преди всичко трябва да върва в своите възможности и да се труди, за да преуспее в каквато и да е област!

6. Здраве и... самокритичност към постигнатото! Да помнят, че в борбата, а и в спорта изобщо няма място за успокоение.

7. В семейството и сред приятели в Бургас.

8. Вече свикнах. В началото се чувствавах малко недовко...

9. Тези, които са прями — казват ти направо в лицето това, което мислят за теб. Възхищавам се и оии хората със силен характер, хора, които не се отчайват от трудността!

10. Дано и през новата, 1972 год успя да се представя отлично — този път на олимпиадата в Мюнхен. Ще вложя голямо старание в подготовката! Впрочем кой световен шампион не ще бъде с амбиция да прибави в актива си и олимпийската титла?...

СЪВЕТСКИТЕ СПОРТИСТИ И БЯЛАТА ОЛИМПИАДА

Във въздуха е световният шампион Гарий Напалков.

А как се готвят за олимпийския сезон съветските спортисти, които навлизат в него от безспорно най-добри позиции! Обръщаме се с този въпрос към ЛЕОНИД СВИРИДОВ - началник на Управлението по зимните спортове към Комитета за физическа култура и спорт при Министерския съвет на СССР.

ВСЕКИ СТАРТ Е ОЛИМПИЙСКИ

- На изгрите в Гренобъл през 1968 г. съветският отбор спечели 5 златни, 5 сребърни и 3 бронзови медала и се нареди на второ място в неофициалното отборно класиране с 92 точки. В сравнение с Инсбрук (1964 г.) това е крачка назад. Но трите зими по пътя от Гренобъл към Сапоро ни убеждават: времето не е загубено напразно. Резултатите от най-големите международни турнири отново потвърждават високата класа на съветските спортисти. Бързо пързалане с кънки: Нина Статкевич е абсолютна европейска и световна шампионка, Людмила Титова и Валерий Муратов спечелиха спринтърския шампионат на международната федерация. Фигурно пързалане: Ирина Роднина и Алексей Уланов - световни шампиони. Ски-скоч: Гарий Напалков - световен шампион. Ски-бягане: Галина Кулакова, Алебина Олюнина, Владимир Воронков, Валерий Тараканов, Фьодор Симашов, Вячеслав Веденин - световни шампиони. Сборният отбор по хокей - световен шампион. Биатлонистите - световни шампиони в щафетата.

ПО СНЕЖНИТЕ СКЛОНОВЕ НА АВСТРАЛИЯ

През август тая година, когато спортно-лито бе в разгара си, ТАСС предаде следното кратко съобщение: „Група норвежки и японски скиори тренират по снежните склонове на Австралия.“ И милиони приятели на спорта, увлечени от отскоците на топката по футболните терени, от каскадата рекорди на скалолестите и плувците, разбраха, че са забравили: на хоризонта е бялата олимпиада в Сапоро...

Защо толкова норвежците и японците предприеха такъв необичаен експедиция до „зеления“ континент, по които планински върхове през този зодиахен сезон властвуваше зимата? Отговорът е твърде прост: на последните зимни олимпийски игри в Гренобъл най-добре от всички страни се представи Норвегия, а Япония живее със законното желание на домакина да спечели колкото може повече трофеи в „белата олимпиада“.

Известно е, че в съвременния спорт е по-трудно да удржиш лидерските си позиции, отколкото да ги извоюваш. След успеха си в Гренобъл норвежците постепенно започнаха да отстъпват. Колко голямо е тяхното отстъпление? Обоснован отговор на този въпрос дава съветското списание „Спорт за рубежом“, което пресмята условните олимпийски точки въз основа на резултатите, постигнати от спортистите на различните страни през зимния сезон 1970-71 г. В тая ориентировъчна рангиста, която хвърля светлина върху възможностите на основните конкуренти по тая едина година преди Сапоро, Норвегия се нарежда чак на шесто място със своите 57 точки. Лидери с голяма преднина са съветските спортисти - 127,1 точки, следвани от французите - 75, представителите на ГДР - 74, холандците - 70 и италианците - 63. А японците виждат себе си чак на 13-о място.

Сега вече обяснението за норвежката и японската инициатива в Австралия е съвсем ясно. Те искаха да разширят границите на зимата, за да подготвят по-добре своите скиори с надежда, че ще поемат нагоре по стъпалата на олимпийската йерархия.

Съветският отбор по хокей на лед със златните медали от Гренобъл

- Това са основните кандидати за участие в бялата олимпиада. А кои други спортисти имат шансовете да блязат в съветската олимпийска дружина?

- Всеки, който през тая зима показва стабилни резултати, може да получи виза за Сапоро. Финалите на VII зимна спартакиада на профсъюзите в СССР, които се състояха през февруари и март 1971 г., оправдаха нашите очаквания, откриха голям брой талантливи младежи. Ще посоча няколко имена. В ски-бягане: Нина Селюнина (Мариушка АССР) и Иван Пронин (Кому АССР); в бързото пързалане с кънки - Лариса Морозова и Галина Баранова (и двете от Ленинградска област); в биатлона - Геннадий Ковалов (Чита); в северната комбинация - Анатолий Зайцев (Ленинград); във фигурното пързалане на двойки - Ирина Черняева и Василий Благов (Москва); в ски-скоковете - Юрий Калинин (Ленинград) и Сергей Янин (Свердловск). Тоя списък може да се продължи още много...

- Какво трябва да очакваме от олимпиадата в Сапоро?

- Единадесетте зимни олимпийски игри сигурно ще надминат всички предишни „бели олимпиади“. Имам предвид и броя на участниците, и очакванията, и накалата на спортната борба. За това може да се съди от преолимпийската репетиция в Сапоро през миналата зима. Още тогава съветската спортна общественост изобилствено отбеляза плодотворните усилия на домакините за подготовка на всички олимпийски служби, което крайна сметка ще осигури успеха на предстоящия снежен фестивал. За нас олимпийските игри са скъпи не толкова в смисъл на златните медали, макар че и те са украсение на олимпиадите. По-голямата за участие в игрите се превръща в средство за пропаганда на спорта, подготвя масовото му развитие. Ние гледаме на игрите като на голям стимул, ускорител на спортния напредък, средство за обединяване на младежите от различни страни. Ето защо всеки старт през тая зима в съветската страна е обаятелен олимпийски.

НАЙ-МАЛКО ПЕТ ИЗПИТАНИЯ

И все пак кои състезатели ще защитават честта на съветския спорт в Сапоро? Въпросът възбува мюзина, но ще може да получи точен отговор чак към средата на януари, след вълочените в календара многобройни състезания и на първо място след турнирите за купите на СССР по зимните спортове.

Сега освен турнира за Купата на СССР по ски, който е насрочен за месец януари по снежните склонове на грузинския високпланински курорт Бакуриани, ще се организира и първият турнир за Купата на СССР по бързо пързалане с кънки. Тия състезания ще бъдат в Казахстан (Алма Ата или Медео) на 8 и 9 януари. И двете изпитания са решителен етап в подбората на олимпийските кандидати, основна проверка за готовността им преди най-важното събитие на зимния сезон. Но за да стигне до олимпиадата в Сапоро, всеки кандидат трябва да мине най-малко през пет квалификационни изпитания...

Ето как изглежда календарът на основните преолимпийски стартове по бързо пързалане с кънки. Декември - участие в международните състезания в Берлин и вероятно в Инцел; януари - участие в турнира за традиционната награда на градския извълок в Алма Ата и в турнира за купата на СССР, а след това в европейските първенства - за жени на 15-16

януари в Инцел и за мъже на 22-23 януари в Давос.

Първото сериозно изпитание на фигуристите бяха контролните състезания в Рига и традиционният международен турнир в Москва. А през януари майсторите на фигурното пързалане ще мерят сили на европейското първенство в Швейцария.

Много отговорни стартове предстои на скиорите и хокеистите, на състезанията в северната комбинация, биатлонски-скоковете и спускането с шейни.

Впрочем спускането с шейни е едно от най-младите спортове в СССР. През последните години той стана твърде популярен - особено в Ленинградска и Иркутска област, в Москва и Латвия. Построени са необходимите трасета. Откриха способни младежи: ленинградчаните Н. Игнатиева, Наталия Омшева, Юрий Ероф, московчаните Геннадий Горелов, Е. димир Шитов и други. За да се тласне пред развитието на тая спорт в СССР взето бе решение за пръв път в олимпийските игри да участват и състезатели по спускане с шейни. Естествено сега от дебютантите не се очакват поеди. Но и в тая дисциплина, както и в всички други, кандидатите ще бъдат логично на сериозен подбор. Добре е, когато има от кого да се избира...

Фьодор Симашов - победител в миналогодишната преолимпийска репетиция в Сапоро на 15 км

Ирина Роднина и Алексей Уланов - световни майстори на фигурното пързалане

ИМА ОТ КОГО ДА СЕ ИЗБИРА!

В предварителните етапи на VII зимна спартакиада на профсъюзите в СССР участваха над 50 000 физкултурни колектива и спортни клубове от цялата страна. А финалите събраха 1126 най-добри представители на 18 области, краеве и автономни републики в РСФСР, спортисти от Украйна, Белорусия, Казахстан, Грузия, Литва, Латвия, Армения, Естония и от градовете Москва и Ленинград. Сред тях имаха 8 заслужили майстори на спорта, 28 майстори от международна класа, 580 майстори и кандидат-майстори на спорта, 510 пърборазредници.

Зимните олимпийски спортове в СССР могат да се характеризират с твърде двуштителни показатели. Със ски-бягане се занимават 4,5 милиона души, със северна комбинация и скоковете от шанца - 6 хиляди, с биатлон - 26 хиляди, с хокей - 477 хиляди, с кънки-бягане - 382 хиляди, с фигурно пързалане - 52 хиляди, с алпийски ски-дисциплини - 21 хиляди.

Тая многохилядна армия от приятели на зимните спортове ще изпрати в Сапоро своите най-силни и смели представители - общо около 100 души.

Страницата е подготвена от Иван ЖЕЧЕВ по материали на АПН

ФУТБОЛ

ОТ ДВА КОНТИНЕНТА

ЮЖНА АМЕРИКА

НИСКА РЕЗУЛТАТНОСТ И ВИСОКИ ТРАНСФЕРИ

През последните седмици, когато първият официален шампионат на Бразилия навлезе в решителната си финална фаза, вълна го гържове. Футболните влюбени обаче продължаваха да остава сухи. Виждат резултатите - 1:0, 1:1 и само по изключение о побече. Самите бразилци се и не могат да разберат как става всичко това: в тяхната страна, обетована земя на футбол в Италия, където влават неумолимите закони на пеначо...

Нападателят немощ на поч-всички отбори създава големи ки на бразилците. „Флуминенсегатиният носител на „Таса плата“ (сребърната купа) - голямото футболно отличие праната на кафето, - е про-неузнаваем. Ярък привърже-на шурма, от известно време м отборът се мъчи да играе номерно, по-бавно и по-комби-цивно, като търпеливо изчакува удобните моменти за напа-елно действие. Това явно не се удава и треньорът Загало доста неприятности напосле-.

Някои дори казват, че про-жава да се крепи на поста си о благодарение на славата от сико...

Гремио“, друг известен бразил-отбор, тая година също не лича на себе си - средната му лтатност е само по един гол мац. Въпреки това клубното оводство и треньорът Ото-рия не мислят за усилване на адателната линия, а закупиха уругвайския „Насионал“ него-... централен защитник Ан-а. Тоя ход се очаква да ка-

то още едно ярко доказателство за тревожните защитни ветро-ве, които духат напоследък в страната на трикратните све-товни шампиони. „Операцията Анчета“ струваше на „Гремио“ 100 хиляди долара, а като допъл-нение бе преотстъпен и арженти-нецът Чамако Родригес. Малцина обаче обръщат внимание на тия разходи, защото случаят с изве-стния национален състезател Пауло Цезар затъмни всичко...

Всепризнат фаворит в бор-

Омар Пасториса - стратег на „Индепендиенте“ и националният отбор, водач на „бунтовниците“ в Аржентина.

бата за шампионската титла тая година е „Коринтианс“ (Сан Пауло), смятан сега за един от най-силните клубни отбори в Юж-на Америка. Край Ривелиньо тук израснаха неколцина млади и та-лантливи играчи - Тиаго, Адаози-ньо, Мирандиня. Осигурени бяха попълнения и отбън - национал-

ният защитник Зе Мария и мла-дият пробивен нападател Вази-ньо, който вече е сериозен канди-дат за „златно-жълтата“ фла-нелка. С успех все още играят изве-стните Луис Карлос и Балдоки. Но всичко това не бе достатъчно на клубното ръководство и тре-ньора Балтазар. И когато Пауло Цезар влезе в конфликт със своя клуб „Ботафого“, мъчейки се да продължи договора си при по-из-годни условия, „Коринтианс“ се възползва от случая и ангажира футболиста срещу невиджана досега трансферна сума - 2 милио-на крузеиро (почти 400 хиляди до-лара)! Невиджан досега бе и на-чинът, по който ръководството на „Коринтианс“ набави тая су-ма: използвайки фанатичния ен-тузиазъм на своите привържени-ци, именитият клуб със 120 хиля-ди регистрирани членове откри сред тях подписка за доброволни пожертвования. С практическа-та работа се нагърбиха няколко бразилски банки, открити бяха специални гишета на стадиона и ... парите бяха събрани.

Всичко това обаче е само ер-ната страна на въпроса. Във водовъртежа на коментарите все по-често се надигат гласове, че ако федерацията не вземе мер-ки, ако не въведе някакво ограни-чение в трансферите, бразилски-ят футбол ще бъде изправен пред най-голямата криза в своята история, причинена от тая невиджана „футболна инфла-ция“.

А в същото време на юг, в Аржентина, професионалните футболисти отново се бият на стачка Историята е

Пауло Цезар. По време на световното първенство той само два пъти стана от пейката на резервите (за мачовете с Англия и Уругвай). Сега в Бразилия го наричат „най-скъпият резервен играч в света“.

твърде стара. Вече години наред аржентинските клубове не пла-щат редовно заплатите и пре-миите на своите играчи. И по-ра-но е имало бунтове. През 1948 г. при подобна обстановка най-до-брите аржентински футболи-сти, между които известните Педернера, Ди Стефано, Роси и Морено, масово избягаха в Кола-умбия, за да се пръснат след това и в други страни по света. Отпо-зава положението с нищо не се е променило. И напоследък чашата отново започна да прелива.

Националният централен защит-ник Перфумо се прехвърли в бразилския клуб „Крузейро“, защото в продължение на година и поло-вина не бе получил никаква запла-та от „Расинг“. Други се отпра-виха към Мексико, Колумбия, дори към Европа. А ония, които

останаха - основната маса, - обя-виха стачка. Аржентинската футболна федерация издаде нареждане клубовете да продължат участието си в първенството на страната със своите трети от-бори, формирани от млади иг-рачи-аматьори. Тая реакция от позиция на силата обаче се оказа съвсем неразумна. Към стачни-ците от Аржентина се присъе-диниха и уругвайските професио-налисти, които имат същите ос-нователни претенции към клубо-вете работодатели. Според последните съобщения от Южна Америка разногласията са били загладени и стачката прекра-тена. Първенствата на Аржен-тина и Уругвай продължават нор-малния си ход, но коренът на зло-то съвсем не е изтръгнат и в бъ-деще не са изключени нови кон-фликти.

АФРИКА:

РАЗМЕСТВАНЕ НА ПЛАСТОВЕТЕ

На 23 февруари в Камерун ще започ-не финалната борба от осмия турнир за Купата на африканските нации. Ос-вен страната-домакин и сегашния но-сител на трофея Судан ще участву-ват още в отбора, които избяоаха това право след два кръга за прелъба-не: Мароко, Заир (бившата държава Конго-Киншаса), Кения, Мали, Того и Конго (Бразавил).

Сега „черният“ континент е в пер-од на футболно затихне и подготовка за предстоящите решителни двубои. Все още обаче не стихват ко-ментарите около вече отминалата фаза на турнира. И това не е случай-но, защото борбата за Купата на аф-риканските нации, която всеки две го-дини влиза на крак най-добрите фут-болисти от континента, отразява ка-то сеизмограф разместванията на футболните пластове в тая бурно раз-виваща се част на света. Тоя път тру-совите бяха неочаквано големи и зато-ва си струва да хвърлим поглед върху резултатите от квалификационните двубои.

I КРЪГ: Мароко - Алжир 1:3 и 3:0, Египет - Либия 1:0 и 2:1, Заир - Уган-да 4:1 и 1:0, Танзания - Замбия 1:1 и 1:5, Етиопия - Кения 0:2 и 0:2, Мадага-скар - остров Мавриций 2:1 и 1:4, Сене-гал - Гвинея 0:1 и 0:0, Мали - Нигер 1:0 и 3:1, Гана - Горна Волта 2:0 и 2:0, Того - Лахоем 2:1 и 0:0, Нигерия - Конго (Бразавил) 0:0 и 1:2, Браз на сло-новата кост - Габон 2:1 и 1:0.

II КРЪГ: Мароко - Египет 3:0 и 2:3, Заир - Замбия 1:2 и 3:0, Кения - остров Мавриций 2:1 и 0:0, Гвинея - Мали 0:0 и 1:3, Гана - Того 0:0 и 0:1, Конго (Бразавил) - Браз на слоно-вата кост 2:3 и 2:0.

Боеви Лоусен - най-добрият напа-дател на Того.

Анализите на африканските специа-листи се въртят около един център: 5 страни, участвували във финалната фаза на предишния турнир (1969 г. в Судан), вече отпаднаха от борбата.

Сред „големите отсъстващи“ на първо място трябва да се постави Га-на - два пъти носител на купата (1963 и 1965 г.) и два пъти вицеша-мпийон на континента (1967 и 1969 г.), който превъзходен клуб „Котоко“ владее понастоящем Купата на африкан-ските шампиони. Футболистите от Гана бяха отстранени от отбора на Того и това бе сензация №1, която се очакваша като нещо не само за ганаците, но и за всички привърже-ници на нападателяния стил в африкан-ския футбол, защото под ръководство-то на своя западногермански треньор Г. Гьолер единадесеторката на Того се привържа към строго дефанзивен ма-ниер на игра. Тревожите са още по-голе-

ми, тъй като усилване на отбранител-ните влечения се наблюдава и в редица други страни - Мароко, Мали, Кения, дори Судан и Конго (Бразавил).

Освен Гана от финалния турнир ще отсъствуват също отборите на Гви-нея и Браз на слоновата кост - две държави, които създават добри фут-болисти и не случайно се числят към африканския елит.

Специално внимание заслужава отборът на Мароко. Не само защото бе пратеник на „черния“ континент през 1970 г. в Мексико. Мароканците продължават да са основни фаворити в борбата за Купата на африкански-те нации, в квалификациите те се справиха със сериозни противници - Алжир и Египет. Основата на отбора им е формирана от играчите, които добре познаваме от последното све-товно първенство. Но обладани от стремежа към победа на всяка цена (а може би и поради известно главо-змайване?), по време на неотдавнаш-ния турнир от средиземноморските игри в Измир мароканските футболи-сти се държаха направо хулигански в полуфиналния двубой с Югославия.

След като от игра бяха отстранени централният нападател Фарас и „ме-тачът“ Салиман, техническият ди-ректор на отбора Белмеждуг лично отведе играчите в съблекалнята. Ма-роканците бяха отстранени от по-на-татъшно участие в турнира и хвърли-ха тъмно петно върху репутацията на целия африкански континент. Случаят продължава оживено да се диску-тира и мнозина са склонни да търсят причините за тая бруталност и не-въздържаност в общата атмосфера на „бетон“ и непозволено твърда игра по футболните терени в тая страна, която е станала нещо обикновено за мароканските футболисти и вече за-почва да дава горчиби плодове. За вси-чки африканци скандалът в Измир прозвуча като сериозно предупрежде-ние...

СПОРТЪТ НЕ Е САМО ЖАЖДА ДА БЪДЕШ ПРЪВ

това. Бахмте твърде заети. Който е изпитал върху себе си както е спортът с неговите възбуждения, радости и разочарования, знае, че това не е само жаждата да бъдеш пръв, а и творчество, стремеж към новото. След тренировки просто залагахме от умора. Заедно с треньора измисляхме нови сбръщания, крачки, поддръжки, необичайни смени по посока на движението. От самото начало, при първата композиция, решихме, че никога не трябва да повтаряме движения, изпълнявани от други танцьори.

Александър: Думите „бърз напредък“ създават илюзия за лек успех, а той всъщност не беше такъв. Особено за мене. В самото начало, през 1966 година, Мила (така наричам Людмила), вече „прочути“, беше шампионка на страната, имаше опит в пързалането по двойки и бе участвувала в редица международни турнири. А аз бях състезател от „средна ръка“. Между нас не можеше да се получи мигновено разбиране. Редом с изискваната, пластична по природа партньорка аз излежавах негодялен. Затова трябваше да работя изключително много върху себе си.

— Всеки сезон вие се представяте с нова програма. Кой ви помага за това?

Александър: Нашата треньорка Елена Чайковска. В миналото шампионка на СССР по фигурно пързалане, тя е с хореографско образование. Доверяваме се на нейния опит и вкус. Тя знае, че от нас може да извлече нещо, и умее да бъде непреклонна, когато започваме да се плашим от трудностите и губим вяра в своите сили. Напротив с нейна помощ подбираме музиката. Към есента вече става ясен рисункът на танца. Обикновено музиката се използва от фигуристите като ритмичен аккомпанямент. При нас танцът разкрива съдържанието на музикалната пиеса. Повярвайте, постановката на

програма е много сложна и деликатна работа.

— Какво можете да кажете един за друг?

Людмила: Със Саша е много леко. Той е целеустремен и умее майсторски да се превъплъщава. Сдържан и търпелив. Добър и отзивчив. Деликатен. В същото време притежава рядко умение да се бори с чуждите капризи, включително и с моите. . . Невероятно упорит. Може с часове да стои на леда и да шлифова всяко движение. Иначе изобщо нямаше да станем двойка, дуем.

Александър: Мила е бесела, темпераментна, талантлива и симпатична. Нейният девиз е: днес по-добре от вчера, а утре по-добре от днес. В сравнение с нея аз съм консерватор. За това качество често търпя от нейна страна упреци.

— С какво се занимавате в свободното от тренировки и учение време?

Александър: То не е много и затова е твърде скъпо. Гребя, карам водни ски, играя тенис — главно през лятото. Права филми и слушам музика. Отделям време за книги, театър, кино.

— Кои са вашите любими писатели, композитори?

Людмила: От класиците — Тургенев, Грибоедов, от писателите на XX век — Съмърсет Моам. . . Композитори? Обичам Рабел.

Александър: В литературата. . . бих споменал историческите хроники на Хайнрих Ман, фантастичните романи на Бредбъри и Шеки. Но най-близък чувствавам Чехов. . . Любим композитор — Йохан Себастиан Бах. А любимите ми музикални инструменти са орган и клавесин.

— Какво друго ви доставя радост в света, който ви заобикаля?

Людмила: В изкуството — нашият Большой театър и театърът на Таганка.

. . . Есента и глардиолите. И пейзажът — ка, която тече през гора.

Александър: Какво може да бъде прекрасно от лятото и полските цветя Театърът на Таганка също ми харесва

— Вашето отношение към славата?

Александър: Според мен славата парадно облекло. То трябва да се носи с достоинство и така, че да не прави чатление. На когото се дава много, от го се иска много. Това трябва да е ясно всеки спортист и човек.

— Какво да ви пожелаем на прощав Очакват ви отговорни състезания?

Людмила: Успехите на спортист зависят от здравето и добрата подготовка. А казват още, че има нужда и от нищо късмет. Пожелайте ни тъкмо то — „мничко късмет“ . . .

ГОЛЕМИТЕ ГОВОРЯТ

Когато показаха за първи път своята композиция, Людмила Пахомова и Александър Горшков се впуснаха в нещо рисковано. Дотогава в спортните танци на лед беше призната една школа — английската. Съветските фигуристи се отказваха от нея и предлагиха друг стил — спортния. Динамика, скорост, силови елементи се вълеха в танцувалия рисунок. С това предизвикателство срещу общоприетите традиции започна пътят на Людмила и Александър в големия спорт. През 1967 г. те бяха едва десети в шампионата на Европа и тринадесети на световното първенство. Всеки следващ сезон скъсяваха разстоянието до призовите места — и ето че 1970 година им донесе големият успех — европейски и световни шампиони.

Съвсем наскоро двамата фигуристи — аспирантка във Висшия театрален институт Людмила Пахомова и аспирантът във Висшия институт по физическа култура Александър Горшков — разговаряха с кореспондент на вестник „Советский спорт“. Ето този разговор.

— Пет години участвувате заедно в състезания. За сравнително късо време постигнахте големи успехи. Очаквахте ли толкова бърз напредък?

Людмила: Нямаше време да мислим за

ДЖОРДЖ БЕСТ: СМЯТАМ СЕ НАСЛЕДНИК НА МАТЮС И ФИНИ

- Как отбелязвате големите си?
- Какъв трябва да бъде съвременният нападател?
- Какво е отношението между индивидуалните и колективните усилия при атакуване на вратата?
- Как се подготвяте, използвате ли специални тренировки, които ви помагат да бъдете реализатор?
- Какви перспективи стоят пред нападателите?

С такива въпроси беше бомбардиран известният североирландски футболист Джордж Бест, когато в Москва бе гост на клуба „Григорий Федотов“ — клуба на „стотниците“ в съветския футбол. Чуйте неговия отговор.

Напоследък по-лесно бележа голове. И не защото са настъпили промени в тактическите системи. Според мене главната причина е това, че съдийството на Острова стана по-строго към защитниците. Сега нападателите имат почти равни права с тях. Когато на 15-годишна възраст ме доведоха в „Манчестер Юн.“, веднага ме кръстиха „геният“. Ако бях повярвал, че е така, днес нямаше да ми задават въпроси. За частие не обрънах внимание на тия думи. Златял вкарвах, а и сега продължавам да вкарвам голове.

Най-много ми допада твърдението на Мат Бъзби, че дори сред талантливите момчета само единици се издигат до истински висока класа. Такъв майстор непременно трябва да притежава някакви особености, необикновени качества. Когато се мъча да разбера себе си, виждам, че моите най-добри качества се контролират над топката, хитростта, добрият ритъм на движенията. Работя постоянно за първото от тия три качества, но за да го прилагам по време на мач, е нужно строго съдийство. А второто и третото очевидно са вродени. Жалко, че не мога да се избавя от един сериозен недостатък — слабата игра без топка.

В печата понякога ме наричат „британският Геринч“. Повече ми допада първата от тия думи — „британски“. Защото се смятам за

наследник на Матюс и Фини. Смятам се за крило, макар че играя навсякъде, по целия терен и обичам да се отдръпвам за защита, ако мога да помогна в борбата за топката. В съвременния футбол крилото трябва да играе по целия терен, ако иска да вкарва голове. За Матюс и Фини това не е било необходимо, но тогавашният футбол се е различавал от днешния.

Ръстът и телгото нямат никакво значение за голмайстора. Важното е да си бърз и да владееш стрелбата без подготовка. Обичам се, когато ме наричат индивидуалист. Сигурен съм, че във всеки вкаран от мене гол само 20 процента са мои, а останалите 80 процента са на отбора. От трибуните може да изглежда, че не е така, защото понякога успявам да вкарвам гол след индивидуален пробив. Ала за да го осъществя, е нужна помощта на отбора или поне разрешение да играя така, както искам. Когато ми разрешават, това значи, че останалите играчи от отбора са се нагърбили с част от моята „черна работа“. Нима всичко това не прави 80 процента? И имам ли право да мисля друго, като се има предвид, че съм играл и играя заедно със „звезди“ като Боби Чарлтън, Лоу, Астон?

Не смятам, че любимите ми тренировъчни занимания могат да се нарекат „специални тренировки“. Отличителната им особеност е в това, че никога не се разделям с топката. Дори когато тренировката е свършила, не пускам топката на повече от 10 сантиметра пред себе си по пътя към съблекалнята. Колкото и да е зает с всевъзможни лични неща и с бизнес, професионалистът не бива да краде нито минутка от футбола за всичко това.

Тогава и бъдещето на стрелците ще е великолепно. В Англия сега треньорите и съдиите се стремят да направят за нас всичко, та да вкарваме голове. И ми се струва, че ще вкарваме все повече и повече. По-рано защитниците ме ритяха безпоощадно. Сега почти не правят така. По-рано и аз отговарях на защитниците със същото, за което съжалявам. Вече няма да правя така, а се надявам, че и те едва ли ще се върнат към старото. . .

Броени дни остават до олимпийските игри в Сапоро. Естествено на първо място сред фаворитите в престолната голяма борба между скиорите се сочат световните шампиони от 1970 г. А един от тях може би изобщо няма да отлети за Япония. Защо? Нека чуем самия него — 24-годишния чехословашки студент по физкултура Ладислав Ригъл, носител на златен медал в северната комбинация от световното първенство в Щръбске плесо.

— Какво е характерно за развитието на Вашата дисциплина след 1970 г.?

— Станах световен шампион благодарение на много доброто си бягане. През изтеклата година обаче стана ясно, че точно в бягането много спортисти са подобрили постиженията си. Броят на претендентите за олимпийски медал значително нарасна, конкуренцията се изостри. А с повторното въвеждане на три скока ще се стабилизира безспорно и резултатите във втората дисциплина от северната комбинация.

— Различава ли се подготовката Ви за зимните олимпийски игри от подготовката преди световното първенство през 1970 г. и в какво?

— Разликата е огромна. През пролетта след световното първенство се контузирах, докато играех футбол. През юли претърнях операция на гръбначния стълб. Голяма част от лятото и есента на 1970 г. прекарах на легло. Започнах да тренирам отново едва през ноември и за пръв път стартирах в състезанията за купата „Татра“ през февруари тая година. Поради това по време на лятната подготовка за зимните олимпийски игри не можах да тренирам пълноценно. Сега при тренировките на сняг ще се подложя на максимални натоварвания. . .

ЛАДИСЛАВ РИГЪЛ

КОНКУРЕНЦИЯТА СЕ ИЗОСТРЯ!

— Какъв е най-големият проблем за В навечерието на олимпиадата?

— Никога не съм бил в Сапоро и не съм се отправял на толкова далък път. Познавам Япония само по чут от моя треньор Стефан Олешак и напаниа опит от Томаш Кучера. Първият голям проблем за мене е да вляза в чехословакия олимпийски отбор — конкуренцията в собствената ми страна е много на. Ако успея, ще бъда изправен пред същите проблеми, които засягат и всички манали участници: да бъда във възвращайна форма през двата състезателни дни. Въпросът за аклиматизацията различава във времето засяга едни всички спортисти.

— Какви промени са настъпили в живота Ви между последното световно първенство и предстоящите олимпийски игри?

— Контузията промени ритъма на живота и пообърка слезването ми. Сега вече е време да се преодолее. Приключих успявайки голяма част от изпитиите си. Надявам се след зимните олимпийски игри ще пломирам успешно. Възнамерявам да тия като преподавател по физкультура да стана треньор.

— Кои спортисти във Вашата дисциплина смятате за най-сериозни съпници в Сапоро?

— Като изхождам от резултатите изтеклия сезон и приемам, че самият ще бъда в добра форма през февруария посочил като главни фаворити и претенденти за медали японеците Кацура и ския спортист Нагавишин. Но мога да посочат и други имена — например Карл-Хайнц Лук от ГДР.

От 1972 год. „Старт“ редовно представя в своята рубрика „Големи говорят“ кандидатите за олимпийско злато в Сапоро и Мюнхен.

САМО ЗА ПОЗНАВАЧИ

Всички живеем със самочувствието, че знаем всичко за футбола. И винаги сме готови да спорим. Продължително и безкомпромисно... Понякога - колкото и странно да е това! - са прави и двете страни. Много факти могат да бъдат оценени различно...

И все пак в историята на футбола има редица неща, които не са спорни, има обективни факти; правилата на футболната игра са задължителни за всички.

Ние поместваме тест само за познавачи. Отговорите на въпросите и после ги сверете с точните отговори. Не сме се постарали да определим броя на точките, които ще ви гарантират отлично, много добро или добро познание на футбола. Всеки трябва да разчита на своя съзнателен поглед.

И така ето въпросите...

1. През коя година е било решено футболните срещи да продължават по 90 минути. През същата година ли е разделен всеки мач на две части от по 45 минути с почивка между тях и задължителна смяна на вратите или ако е друга - коя е тя?

2. През коя година е направена последната промяна в правилото за засадата и в какво се състои тя?

3. Кой е най-старият футболен турнир в света и през коя година се е състояла неговата презентация?

4. На коя олимпиада се е състоял първият турнир по футбол, къде е била организирана тя и кой е спечелил златния медал?

5. Можете ли да изброите досегашните световни шампиони по футбол и годините, в които са спечелили титлата?

6. През коя година, срещу кой съперник и къде е спечелил българският национален отбор своята първа победа? Кои са голмайсторите в този мач?

7. Кой е българският футболист, играл най-много срещи в „А“ националния отбор, колко са те и кой е последният му мач?

8. Кога и къде е играна първата среща между сборните „А“ състави на СССР и България? Какъв е резултатът?

9. След изпълнение на тич (странично хвърляне) топката попада, без да бъде докосната от друг играч, в собствената врата. Какво трябва да присъди съдията?

10. Играчът се счита в засада, когато в момента на удара по топката се намира по-близо до гол-линията, отколкото е топката. В кои случаи все пак той не е в засада въпреки това изискване?

11. Френският художник Деро е допуснал в своята рисунка 7 грешки, които нямаше да направи, ако имаше поглед на съдия или познавач. Кои са тези грешки?

КЪМ ВЪПРОС 11

ФУТБОЛ ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА КАРИКАТУРИСТА

КЪМ ВЪПРОС 12

12. Тези трима състезатели са играли в състава на отбор, спечелил световното първенство, и са гостували в България. Кои са тези състезатели и в кой отбор са играли?

13. Тази снимка е направена на първия мач на електрическо осветление. Знаете ли кога е игран този мач, кои отбори са се срещнали и какъв е резултатът?

14. На рисунката вляво, след като вратарят е отбил топката, нападателът Б, в пасивна засада при удара на своя съотборник А, стреля и отбелязва гол. На рисунката вдясно при същото положение топката е отбита от гредата. Кога съдията трябва да отсъди засада и защо?

АКО И ВАШЕ СОЛИДНИ ПОЗНАНИЯ

А ето и отговорите на нашия тест за познавачи. Нарядваме се, че те не са затруднили най-големите приятели на футбола...

1. 1871 г. Двете полувремена и почивката са въведени през 1882 г.

2. 1925 г. Вместо трима играчи (вкл. вратаря) между нападателя и вратата трябва да има двама играчи, а не прима, както е било дотогава.

3. Международното първенство на Великобритания, което първо изиграно е било през 1883 - 1884 г.

4. На олимпийските игри през 1908 г. в Лондон; шампион - Великобритания.

5. Уругвай - 1930 и 1950 г., Италия - 1934 и 1938, Бразилия - 1958, 1962 и 1970 г., Англия - 1966 г.

6. През 1933 г. в София - 5:3 срещу Румъния. Голмайстори за отбора на България са Н. Станков - 2, Стоянов, Пелев и Василев.

7. Иван Колев, 75 мача, срещу Унгария (1:3) през 1966 г., Манчестер.

8. На олимпийските игри през 1952 г. във финландския град Хелсинки. 2:1 за СССР след продължение.

9. Зълов удар.

10. Когато играчът е в собствената половина на терена; когато между него и противниковата линия на вратата има най-малко двама играчи; когато топката е отбита от гредата и играч от другия отбор извиква засада и получава топката от удар от

вратата (аут), зълов удар, тич (странично хвърляне) и горна топка.

11. Грешките са: мрежата е скъсана; вратарят е със същ екип като съотборниците си; той носи пръстен (опасност за останалите); неговият каскет е поставен на самата гол-линия; нападателът задържа своя съперник с ръка; а той играе опасно (задната ножица); нападателът, който скача, за да удари топката с глава, се е подпрля на защитника.

12. Играчите са Зито, Мацола и Пеле, играли в отбора на Бразилия, спечелил световната титла през 1958 г. Зито и Пеле гостуваха у нас със „Сантос“, а Мацола, който се натурализира в Италия под името Алтафини - в състава на младежкия състав на Италия.

13. 3 август 1958 г., „Локомотив“ - „Рапиу“ (Виена) 2:3.

14. Съдията трябва да зачете гола, отбелязан по схемата на рисунката вляво, тъй като играчът Б, в пасивна засада при удара на играч А, е получил топката от противника. Съдията трябва да присъди засада при втория случай, тъй като топката е отбита от гредата, а преди това послеген с нея е играл А.

15. Водоравно: 1. Бачев, 2. Благоев, 3. Печеников, 4. Владимиров, 5. Горанов, 6. Станков, 7. Ибанов, 8. Иачев. Отбесно: 9. Чакмаков.

Старт

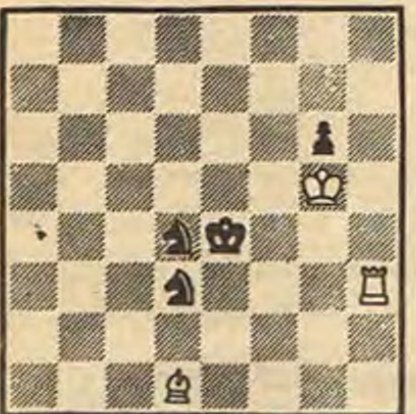
ЗАБАВНИ МИНУТИ

ФЕЕРИЧНИЯТ ШАХ

Фееричният шах е своеобразна област на шахматната композиция, в която се променят някои от общоприетите правила на играта. Най-разпространени са задачите на помощни и обратни матове. Те все по-често започват да се появяват в шахматните конкурси. А в националните и престижните световни първенства за решаване на задачи този раздел на проблемистиката е дължително застъпен.

При задачите на помощен мат черните получават мат, но той се постига със сътрудничеството на двете страни. Оттук идва и наименованието. Хоробете на черните се пишат първи, понеже те първи започват играта! В тези задачи отсъствуват най-важният елемент, характерен за ортодоксалния шах – борбата. Това обаче не ограничава възможностите за чудеса на шахматното табло.

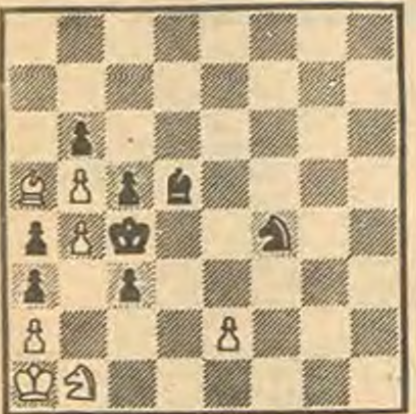
В. Брон, 1967 г.

Помощен мат в 3 хода!

В диаграмната позиция: 1. Кf2! Та 3. 2. Кe2, 0б3, Цф3, 0г5 мат. Ако офицерът се премести от g1 на g6 – в близката позиция: 1. К64! 0х2. 2. Кg4, Кa4 мат. И в двата случая, ако се играеше 1. Кg3, e3, черните не можеха да запазят позицията и затова в диаграмната позиция черните, а в близката позиция белите са длъжни да направят „излишен ход“ („темпоход“).

В. А. Королков и В. Брон, 1967 г.

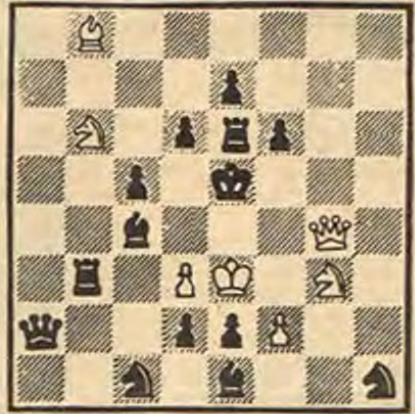
Помощен мат в 2 хода!

В диаграмната позиция: 1. a4:63 (ан пасан), e3. 2. Кg3, Ка3 мат. Първият ход в тази позиция се открива само с помощта на ретроградния анализ, който показва, че последният ход на белите е бил с пешката e2! Ако белият цар се премести от a1 на a8 – в близката позиция: 1. Ке6, Цх7. 2. Кg4, Ка4 мат. И в двата случая, ако се играеше 1. Кg3, e3, черните не можеха да запазят позицията и затова в диаграмната позиция черните, а в близката позиция белите са длъжни да направят „излишен ход“ („темпоход“).

При задачите на обратен мат белите получават мат. Те първи започват играта и принуждават черните да ги матират. Белите бячески се стремят да се „самоубият“ („темпоход“), а черните упорито им противоборствуват. В тези задачи също си дават среща фантазията и... парадоксите, които са така забавни.

Е. В. Корогодский, 1966

Обратен мат в 2 хода!

1. f3, със заплаха 2.Дg4+ 0г4 мат! Черните упорствуват и правят опит за пробаване замисъла на белите чрез вземане на Кe3 и освобождаване на полето f5 за бегство на своя цар. Но белите успяват да се „самоубият“ и сега: 1.... 0:z3. 2.Дf4+ 0 ф4 мат. 1.... К:z3. 2.Дf5+ К(П):f5 мат!

Торор ИВАНОВ

«МЛАДИ ТАЛАНТИ»

От Африка или от Арктика – все едно... Щом попаднат при хората и слонът и шимпанзето, и бялата мечка се заразяват от желанието да играят тези привлекателни игри с топка!

В много зоопаркове животните вече не искат да са просто статисти. Те показват и интересни спортни способности...

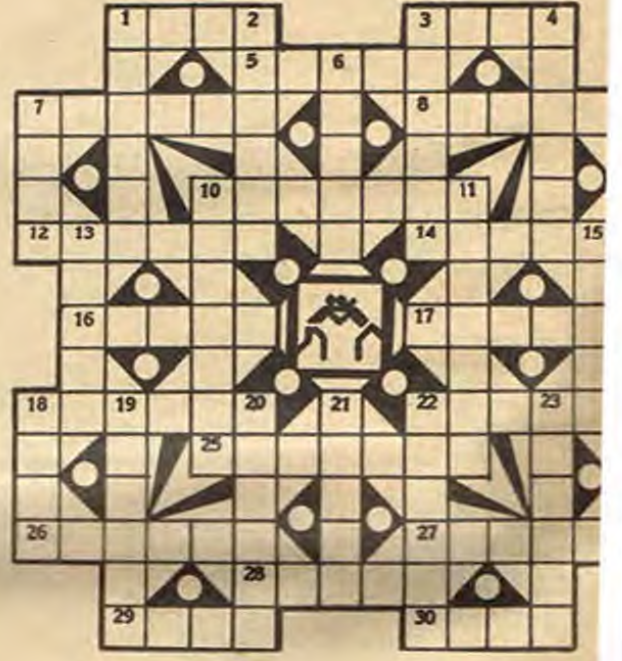

КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Италиански футболен отбор от „А“ дивизия. 3. Наш национален състезател по свободна борба. 5. Наше физкультурно дружество. 7. Изтъкната светска шахматистка. 8. Спортна дреха. 10. Футболист от „Динамо“ Киев. 12. Съветски лекоатлет от националния отбор-състезател на обчарски скок. 14. В някои видове спорт удар от въздуха (мн. ч.) 16. Европейска футболна купа. 17. Футболист от „Бенфика“. 18. Футболист от националния отбор на Португалия. 22. Наша спортистка-световна шампионка по художествена гимнастика. 25. Национален състезател по брзигане тежести от отбора на СССР. 26. Футболист от националния отбор на ГФР. 27. Боксьор на „Локомотив“-Пловдив. 28. Футболен отбор-бивш член на Ожката „Б“ група. 29. Известен холандски футболен отбор. 30. Част от името на известен в миналото английски футболен отбор, гостувал у нас.

ОТВЕСНО: 1. Шахматен термин. 2. Наш национален състезател по спортна гимнастика. 3. Наш волейболист от националния отбор. 4. Футболен отбор от италианската „А“ дивизия. 6. Футболист от „Черно море“ 7. Отбор от „Б“ италианска футболна група. 9. Спортно отлечение. 10. Бивш футболист от ЦСКА и националния отбор. 11. Съветски гимнастик – бивш световен и олимпийски шампион. 13. Бивш вратар на отбора на „азурите“. 15. Наш национален състезател по ловна стрелба – бивш републикански шампион и рекордьор. 18. Футболен отбор от „А“ дивизия на Франция. 19. Отбор от италианската „Б“ футболна група. 20. Отборът на Пеле. 21. Футболист от националния отбор на Перу. 22. Футболист член на Северната „Б“ РФГ. 23. Съветски треньор-професор. 24. Бивш наш боксьор от националния отбор.

Съставила: Георги БОРЧАКОВ

ПОРАВНО: 1. Рома 3. Исков 5. Лунав 7. Викопа 8. 10. Коковел 12. Искова 14. Вовена 16. Радан 17. 18. Симова 22. Грובה 25. Вохина 26. Оверам 27. 28. Орпан 29. Анке 30. Талин (Литван) ВЕСНО: 1. Фокава 2. Аваков 3. Иканов 4. Варесе 6. 8. 7. Бард 9. Куна 10. Ковачев 11. Боронин 13. Сав 17. Тасев 18. Сото 19. Могена 20. Сантос 21. Со 22. Луванин 23. Огочин 24. Аче

ОТВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА

ЗАПАЛЯНКОВЦИ

Фейлетон от Борис Ласкин

Тъй като читателите нямат никаква нужда от дълги и широки разяснения на понятието „запаялко“, решихме с помощта на магнетфона да ви ги представим направо с техните мисли и разсъждения.

Първ говори ЗАПАЛЯНКО-ФАНТИК.

...Аз ябичам, много ябичам! Но тя не ме разбира. Тя мисли, че щом се връщам късно, значи някъде ходя. А аз не ходя. Аз сега. Сега в Двореца на спорта. На хокей. Нашите играят със „Спартак“. Гледам вчера Саша Рагулин: боо! Майстор на силната борба. Техника, бляс – да пошурееш! Тя никога няма да го разбере, защото е жена. Тя няма понятие какъв играч е Саша Рагулин! Аз ѝ казвам: „Ако имаме син, ще го наречем Саша“. А ако е дъщеря? И дъщерята Саша. Тя се смея: „А ако са близници? Тогава, казвам, единият Саша, другият – Толя. В чест на Анатолий Фирсов. Бомбардир. Удар с китката – да пошурееш! Гениц! Всичко това ѝ го казвам, но тя не разбира. Обижда се. Аз ѝ казвам: „Наташа, спокойно, не се нервирай! Бъди хладнокръвна като Вакулов! По-скоро давай да вечеряме, темпо, темпо, действувай като Александров!“ А тя: „Пак Александров, пак Фирсов! Не признавай никой освен тях!“ Аз ѝ казвам: Не си права. Аз и Старшинов признавам.

Първокласен играч. Майстор също. Или да вземем Зингер. Световен вратар. В негова чест шева машина са нарекли: „Зингер“! А тоба трябва да се заслужи. Абе, какво да ти разправям – ЖЕНА!...

След него се изказва ЗАПАЛЯНКО-БРУДИТ.

... Отивам в командировка. В Липецк. Хубав град. С нелози футболен отбор. Там впрочем е роден Ферулин, който играеше в „Динамо“. Вие трябва да го попитате, мургаб такъв, прилича на Херера. Може да си представите колко му беше мъчно, когато „Ертрахт“ ги прецака с три на два. Тоба, разбира се, не е като пет на два между „Пахтакор“ и „Заря“ в шестдесет и петма, през юли. В седемдесетата минута – „бум“ в левия горен ъгъл. Тогава впрочем правилно не зачетоха гола, защото съдията Ликов е братовчед на десния защитник на „Торнедо“, който поради това играеше в Рига, и играеше не по-лошо, отколкото Хаак от „Ертрахт“, само че оня е малко по-висок на ръст. Той е метър и седемдесет, а оня е седемдесет и четири, като Иванов, но не защитника, а напада-теля, който сега тренира отбора на моряците. Те впрочем сега са в Липецк. Ше видя що за момчета са. Интересно, дали Вукин играе? Впрочем много способен футболист. Маза на Боби

Чарлтън, само косите им са различни. На единия са бели и малко, на другия са тъмни и по-дълги...

Думата има ЗАПАЛЯНКОВО – ПРОФАН.

... Вика ме веднаж директорът. На Вас, казва, Ви поверяваме да ръководите спортната секция на завода, защото Вие казвате, че обичате и познавате спорта. Да, казвам, правилно! Познавам го, аз съм голем запаялко! „Съмнявам се!“ – казва.

Та ото, Вие сте човек страничен! Казжете, мога ли да не се обидя от такава заявка? Вземете такъв пример. Отбор играме, по водата плува, топката прехвърля изсам-натам. Аз набавих на момчетата акваланди, за да могат и под водата да се юркат с топката, и да забиват головете където трябва. Или баскетболът, да речем. Два отбора, а само една топка. Аз внесох такава предложение: всеки отбор да си има топка. Няма ли да тръгне по-жубо играта? Сто пъти по-жубо. И обсъдвания няма да има. Едините пак си хвърлят, другите пак си мятаат. Спокойно, културно... Или пък футболът. Поле големо, а расте само трева. Та не може ли цветя да се посадят или лехички да се разчертаят? Зер няма през цялото време да се носих по топката – в свободните минути може зеленчука да оплевим. Вярно ли казвам? А тевиствт на маса? Масата е граматна, няма не можем по краищата да сложим шахматни дъски? В центъра топчето нека си шаря напред-назад, а отстрани я шахмат, я табличка... Въобще в спорта, ако се напънеш както трябва, може много да

се направи. Стига да не се бо-труда. И да не се жалят партия-вите шаншиани. Построили я в-вината и я зарязали и сега седи-место да се пръзелат до края, по въздуха. Не бива така да се о-ме с хората, не е хуманно. Впро-аз пръв сигнализирам за това. И-и по радиото чух да се говори в-въпроси. Само веднаж чух и го-них. А защо? Защото ме боли, з-съм запаялко!...

Говори (по телефона) ЗАПАЛЯНКО-ОТВОРЕН ДРУГАР.

... – Ало, кой? Я извикайте ев. Да, да, треньора на вашия Другар Мамбеев? Здравейте лично присъствувах на мача-куп предложения. Вземете мом-шете. Пузирев от вратата – в-край Балбашкин поставете-стото на левия защитник, а м-щитник – на скамейката. Туч-резервите – на вратата! Д-халф изгърпайте накрая, а десни-нека иде в полузащитата. Цял-ния на полузащитата изтегл-прег, а защитната линия изм-назад. Играта вогете по схема-„Четири-два-четири. Или и-бре така – един-два-четири-ри. Халфобете нека се оти-крайните да атакуват, а защи-те нека отбраняват. Да прила-сонална защита. И да има чист-кво още? А вратарят по-чест-лиза от вратата и по-често ги-сега. Къде? Как къде? Във врати-сега това е. На другата игра и-сам. В краен случай ще прати-местник. Това е всичко. Д-байте!...

Въздух

Разказ от БОРИС РАЕВСКИ

Николай Козаков пристигна на стадиона почти цял час преди започване на срещата. Без да бърза, люлеейки небрежно малкото куфарче, в което беше неговата съдийска форма, той влезе в прохода под трибуните.

По пейките седяха първите, най-западени любители на футбола. Козаков ги познаваше отлично. Това бяха съвсем различни хора: и деца, и посивели старци, и някакъв речен моряк с накривена фуражка, и сухобат възрастен мъж, приличащ на артист, и даже истински полковник с излъскан мундир. Но имаше нещо, което ги сродяваше. С думи то трудно можеше да се опише, но съществуваше. Съществуваше в погледите, които блясваха мизог, щом разговорът докосваше любимия отбор. Съществуваше в специалния „западничковски“ речник, в скрития, но неугадващ азарт.

Козаков вече познаваше лицата на много западничковци. Ето например този „артист“ седя на източната трибуна и ребе с цяло въгло. А ози солиден мъж, навърно инженер или лекар, веднъж в порив на възмущение хвърля на терена мяката си шапка.

В съдийската стая той се преоблече, направи няколко упражнения – така или иначе, вече минаваше четиридесетте и съдийството не беше така леко както някога – за един мач се пробляват не по-малко от 75 километра!

Но засега сицици все още имаше. Понякога на шега и за радост на децата от кварталата той се напъваше и подвизаваше задницата на някоя лека кола. И все пак четиридесетте са си четиридесет.

Тръгна към съблекалните. Двата отбора не на шега се въгнуваха. И въпреки че играчите грижливо криеха това, Козаков ясно забелязваше външното им – и в това, как три пъти завърза обувката си, и в това, колко старателно се опитваше да се шегува техният вратар, и даже в това, как явно демонстрираше своето спокойствие централният нападател на московчани.

Голямото значение, което се отдаваше на този мач, личеше особено от присъствието в съблекалните на доста външни хора. Тези хора Козаков наричаше „началства“. Всички те бяха сигурни, че изразът особено важна роля във футбола, защото преди големите мачове „набиваха“ момчетата.

Козаков знаеше как силно грезват играчите тези „началства“, но не можеше нищо да се направи – началства!

Стадионът беше вече пълен. Сякаш някъде в него едно свободно място, а хората бяха протиснати и колкото и да беше странно, все някъде се побираха.

Мачът се очакваше отпадна. Срещаша се стари съперници – темпераментните спартаковци от Тбилиси и московските спартаковци.

Козаков добре познаваше играчите от двата отбора. Вече двадесет години живееше с футбола. Имаше и добра памет. Помняше не само резултатите от всички мачове, които беше съдийствувал, но и това, кой и кога беше постигнал голове.

В съблекалните на „Спартак“ към него се заведе Игор Кочегура:

– Здравсти, Коля!

Козаков се намръщи. Игор винаги минаваше за „дявол момче“. И да се ходи с него на лов беше истинско удоволствие. Но сега, пред мача, такава фамилиарност беше неуместна. Сега той, Козаков, беше съдия. И за да подчертае това, отвърна сухо:

– Радвам се, че ви виждам в такава добро настроеност. Игор Степанович!

След малко излезе на терена и повика играчите. Мачът започна.

Страстите се разпалиха веднага. Шом някой нападател се приближеше до противниковата врата, над стадиона се понесаше гръмогласният вик на привържениците на отбора.

– А-а-а...

– Е-е-е...

Козаков се придвижваше по терена с къси, разчетени пребежки. Трябваше съвсем точно да се пестят силите. От осем мачове той му трябваше, скоро ще му трябват още. Но независимо от всичко той се опитваше съвсем близо до всяко

терена. Там беше дясното крило на „Спартак“, пас и...

Стадионът още не се беше опомнил, когато Игор Кочегура простреля отчаяния вратар.

За пръв път Козаков не беше успял да се придвижи близо до острия момент. Отдалече му се стори, че Кочегура беше в засада, но от толкова разстояние беше трудно да се определи. Освен това други-

Илюстрация Петър РАШКОВ

место, където се създаваше остра ситуация. За това умение да се избира най-добрата позиция главна роля имаше неговият многолетен опит.

Борбата ставаше все по-ожесточена, а резултатът все още не беше открит. И както винаги в такива случаи, огромно нервно напрежение у играчите, не намирайки отдушник в постигнатия гол, постепенно започна да се изразява в нещо друго. Ето – твърде рязко се хвърли към топката левият бранител на московчани. Грубо блъсна противника си тбилиският полузащитник, а още и сърдито кресна нещо по грузински.

Все пак първото полувреме завърши без да се случи нещо особено. На таблото се мъдреха две огромни нули.

Второто полувреме започна, както се и очакваше, с взаимни бурни атаки. Но напрежението беше твърде силно и това лишаваше нападателите от точността на техния удар.

Така в безплодни атаки изминаха петнадесет минути и двадесет, и двадесет и пет, и тридесет...

Трибуните гърмяха, свиреха, стенеха, умоляваха, искаха, настояваха, възмущаваха се...

„Изглежда, ще има продължение“ – помисли си Козаков.

Фланелката на гърба му беше мокра, кръката му се придвижваша тежко.

А на терена ставаше все по-горещо. При едно малко Игор Кочегура подкоси един от противниците си. Козаков даде фаул и направи това не без удоволствие.

„Игор нещо се разпаса. Мисли си, че като сме приятели, ще му прощавам“.

Оставаха четири минути до края. Футболистите сякаш се бяха примирили с равния резултат, а зрителите вече обсъждаха какво ще стане в допълнителното време. И изведнъж пред вратата на гостите се създаде особено остър момент. Самите тбилисци токущо бяха атакували, но внезапно един московски защитник пресече паса им и със силен удар препрати топката на другия край на

те играчи го скриват от погледа му

Козаков бързо хвърля поглед към страничния съдия. Не, флагът му не се размахваше във въздуха. Значи, всичко е правилно. Козаков изсвири пронизително и посочи центъра.

Трибуните просто избухнаха. Едни от зрителите се презръсваха, смееха се, крещяха... Други, бледи или почервенели от яд, свиреха, крещяха, яростно залавяваха с юмруци.

– Музикант!

– Купи си очила!

– Продажник!

Капитанът на тбилисци с прилепнали към челото кичури черна коса притича към него и бързо, развълнувано, бъркайки руски и грузински думи, започна да му доказва, че Кочегура е бил в засада.

– Прекратете спора! – стараяк се да не повишава тон, го прекъсна Козаков.

Не бива на съдията на терена да се възражава, да се оспорват решенията му. Иначе става голяма каша.

И все пак, без да издава външно своето безпокойство, Козаков се чувствуваше неуверено...

След две минути дойде и края на мача. Един гол, един-единствен, реши съдбата на срещата.

Отборите се стряха. Вяло, без особени чувства се поздравиха. Козаков бързо погледна към помощника си.

– Нормално – прошепна той, но гласът му не беше много убедителен.

В съдийската стая можеха да възлизат само съдиите, но както винаги, и сега не беше така. Беше пълно с народ и особено впечатление правеше един висок, красив грузинец. Никой на знаеше кой е той, но беше ясно – началство.

Гласът му беше гръмогласен, а жестикулацията му като глухоням. Негов опонент беше Федюнин, стар, преминал през огън и вода футболист, излязъл от давна „в оставка“. На Козаков той намизна, с ед-

на дума – не се въгнувай, винаги е так

този, който губи, все е недоволен.

– Ние ще подарим контестация! – гър

ше грузинецът.

– Подарите – отвърна Козаков.

Всички знаеха, че контестация от т

зи род изобщо не се разглежда

Единствен съдията решава въпроса, б

ли е в засада играчът, постигнал гол, и

не. Знаеше го, разбира се, и представит

лят на тбилисци, но какво ли не върши

бек в такива моменти... Козаков стана

тихо, но твърдо каза:

– Моля, всички външни лица да напу

нат!

Нарочно го каза, за да засегне този

сок, красив грузинец, който играеше ро

та на голямо началство. Нека разбере

тук той е само „външно лице“.

После се захвана с протокола, отбел

в него забележките, които беше направ

на играчите, подписа го и все си мисл

„Засада ли беше или не?“

В къщи приседна до макета на футб

ния терен и започна да реде по не

фигурките на футболистите. Всички

бързо намериха своето място, са

централният защитник си остана в р

та му. Козаков дълго се опитва да

спомни къде се намираще той, кога

Кочегура простреля вратата.

И изведнъж всичко стана ясно. Ето

този висок и снажен бранител. Той

ше около дясното крило на московчани

не при централния нападател, ко

то трябваше да пази. Сега разбира защо

твърдо трябваше да го търси в съзнани

е си.

„Така... Значи, ясно. За съжаление

вс

ко е ясно!“

Кочегура е бил в засада.

Мрачен Козаков се изправи сред

тя. Какво да се прави?

Спомни си развълнуването, набраз

от струйки пот лице на калитана

тбилисци, смеещата от руски и груз

ски думи, неговият умолителен, поч

рязлакав поглед. Да, този лебент поч

плачеше от обидата, от безсилието си

поправи тази страшна несправедлив

ост.

Козаков се развълнува не на шега.

признае своята грешка е трудно на

т ки. И особено на съдията. Как ще ре

ра след това? Всички мизог ще научат

за история. И целият му авторитет

рухне.

Телефонът извъня. Гласът на И

гор, сърдечен, погупващо-интимен

ромол като пролетен ручей:

– Голям номер им направихме, а?

Аз казвам на нашите – земляк е, няма

да поведе.

Козаков го видя, представи си как

за заговорнически при тези думи...

„Значи... има хора, които мислят

той нарочно...“

Не му отвърна. Дълго седя на ст

После взе хартия и написа:

„До Футболната федерация на СС

Заявление...“

Заседанието на федерацията тряб

да започне в шест часа. А в пет Ко

почувствуваше особено силни болки в

та. Контузията от водната обикно

се обаждаше в най-неподходящи мо

Позвъня и каза, че няма да пред

та и какво можеше да добави към

заявление?

Козаков се опита да си представи

протича заседанието. Тбилисци, раз

се, се радват. А московчани? Беше

борил с Акимов, един стар треньор,

и личен приятел, веднага след засе

да му се обади. Но времето мина

телефонът мълчеше.

„Спартаковци навърно ще се засе

много. А мен сигурно ще ме снизят

в и

гория...“

Изведнъж телефонът рязко извъ

– Най-после! – сърдито грейна

ката Козаков.

– Не можах да ти се обадя по-рано

засадахме! – обясни Акимов.

– Е?

– Съгласни са с тебе. Ще се пре

утре.

– А спартаковци как се държаха?

– Мърмореха, разбира се. Без това

же. Но изобщо се съгласиха. А най-ин

ното е друго. И двата отбора из

а декларация, ама една и съща, ся

каш уговарили...

– Каква декларация?

– И двата отбора настояват

ването да ръководиш пак ти...

Козаков не се отличаваше с особен

ствителност. Напротив – беше гос

ховат. Но сега изведнъж по гърло

премина спазма. Страхувайки се

да усети Акимов, грубовато подхвър

– Гледай ти, какво благородство!

И чувствувайки, че за днес е сит

живявания, как свитомо му досега

изведнъж се разпусна, заби по-своб

няка радостно, затвори телефона.

И за си спомни, че трябваше да

благодата Акимов, но това не беше

кой знае как

да, защото приятелите разбират

неща и знаят кога трябва да се

оби

и кога не...

БЕЗ ФУТБОЛНИ ОБУВКИ

... Познавате ги - от снимки, от телевизионния екран - все с футболни обувки. А всеки от тях има и свой собствен личен живот...

1 Джими Грийвс, най-резултатният играч в първенствата на Англия за всички времена, предпочита часовете в своя дом - той се чувства отлично с четирите си деца.

2 Николай Осянин е един от най-резултатните футболисти в СССР. А за един голмайстор е важно да бъде точен навсякъде, дори на масата за бiliar.

3 Носителят на „златната обувка“ Скоблар с еднакво удоволствие бележи и голове на стадиона в Марсилия, и прави (винаги лично!) покупки си на рибния пазар в средиземноморския град. Не се знаят само качествата му на готвач...

4 За да те считат за несменяем защитник на френския национален отбор трябва да преминеш през много препятствия... Жалко, че това не може да стане с такъв красив кон, какъвто обуздава познатият и у нас Боские...

5 Джани Рибера понякога иска да избяга от спорете около неговите възможности. Обикновено избира свръхмощен мотоциклет. Но после пак трябва да се върне на терена и да доказва, че не трябва да бъде в сянката на Мацола...

6 Джордж Бест обича свръхмощните автомобили.

7 Футболист, манекен и делови човек - така характеризират Франц Бекенбауер. Всичко на снимката обаче изглежда подготвено като за... снимка и Бекенбауер изглежда преди всичко манекен.

